

1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

Levélcím: 1391 Budapest 62. Pf.: 211.

Telefon: (06-1) 472-8865

Ügyszám: VJ/28/2018.

Iktatószám: VJ/28-67/2018.

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa a Winkler, Barna & Társai Ügyvédi Iroda (1012 Budapest, Logodi u. 30.) által képviselt **PRODUCT OF THE YEAR HUNGARY Kft.** (1035 Budapest, Vihar u. 18.) eljárás alá vont vállalkozással szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának feltételezett megsértése miatt indított versenyfelügyeleti eljárásban meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t .

Az eljáró versenytanács – jogsértés vagy annak hiánya megállapítása nélkül – kötelezi a **PRODUCT OF THE YEAR HUNGARY Kft.-t** (a továbbiakban: eljárás alá vont) az általa tett következő vállalások teljesítésére:

- I. Az eljárás alá vont vállalja, hogy a jelen határozat kézhezvételétől számított 60 napon belül kialakítja és belső szabályzatban rögzíti – a versenyjogi előírásoknak való megfelelést és a jogsértés megelőzését biztosító, a joggyakorlat alapvető elveit is tartalmazó, az eljárás alá vont szerződéses gyakorlatára, szerződesei előzetes ellenőrzésére és az általa alkalmazott kereskedelmi kommunikációira is kiterjedő – új belső eljárásrendjét, illetve ezen eljárásrendnek megfelelően az új szerződésekre nézve módosítja szerződéses gyakorlatát.

Az eljárás alá vont vállalja, hogy az új belső eljárásrendje

- a) magában foglalja a versenyző (kétségtelenül közeli helyettesítőnek számító, hasonló minőséget képviselő, illetve hasonló forgalmazási jellemzőkkel bíró, potenciálisan hasonló mértékben ismert) termékek kiválasztásának általános, több elemből álló új szempontrendszerét,
- b) a lakossági kutatás során a kipróbálók számát minimum 100 főben határozza meg,
- c) a kipróbálók elégedettségével kapcsolatos véleményének a súlyát 50 százalékra emeli az összpontszám kiszámításán belül,
- d) kategóriánként minimum 3 termék véleményeztetését írja elő a felmérések során,
- e) csak abban az esetben írja elő győztes kihirdetését, ha az a pontszámok alapján szignifikáns különbséggel utasítja maga mögé a második helyezettet,¹
- f) rögzíti, hogy az egy kutatásban, vagyis egy kategóriában induló termékek képe lehetőség szerint azonos minőségben, a termékek leírása lehetőség szerint azonos terjedelemben és lehetőség szerint azonos tartalmi elemek mentén szerepel a kutatásban.

- II. Az eljárás alá vont vállalja, hogy a jelen határozat kézhezvételétől számított 60 napon belül bevezeti az „Év Terméke Díj - innovatív termékek lakossági kutatása alapján” új logó szöveget és

¹ Azaz a versenyző termékek esetében a matematikai/statisztikai szakmában elfogadott hibahatár kerül alkalmazásra a győztes termék kiválasztásakor, vagyis a 2.000 fős megkérdezés esetén, az elfogadott 95%-os valószínűségi szinten a +/- 2,2%-os hibahatár, ami a gyakorlatban azt jelenti, hogy a győztes terméknek legalább 5%-kal jobb eredményt kell elérnie minden versenytárral szemben.

az ehhez kapcsolódó, kötelezően feltüntetendő „lakossági közvélemény kutatás alapján, további információ: (webhely hivatkozás)” kiegészítő szöveget.

- III. Az eljárás alá vont vállalja, hogy a jelen határozat kézhezvételétől számított 60 napon belül, az új logó alkalmazásának megkezdésével egyidőben a productoftheyear.hu weboldal nyitó oldalán és a kapcsolódó kommunikációs felületein olyan nyilatkozatot helyez el, amely egyrészt ismerteti, hogy a logó módosítására a VJ/28/2018. számú versenyfelügyeleti eljárásban vállalt kötelezettség alapján kerül sor, másrészt feltünteti a jelen határozat Gazdasági Versenyhivatal honlapján való elérhetőségét (linkjét).
- IV. Az eljárás alá vont vállalja, hogy a jelen határozat kézhezvételétől számított 120 napon belül egy belső megfelelési programot indít, amelyben munkatársai olyan képzésen vesznek részt, ahol szakértő előadók ismertetik a vonatkozó versenyjogi és a díjazással kapcsolatos egyéb szakmai és etikai elvárásokat, a kereskedelmi kommunikációkra irányadó szabályokat, valamint a releváns jó gyakorlatokat.
- V. Az eljárás alá vont vállalja, hogy a jelen határozat kézhezvételétől számított 120 napon belül edukációs kampányt folytat az alábbiak szerint:
 - a) a brandbook.hu weboldal egyik aloldalaként egy olyan online felületet hoz létre és tesz legalább egy évig elérhetővé, ahol a fogyasztók, a résztvevő termékek forgalmazói és a többi díjazási rendszer üzemeltetői tájékozódhatnak a díjazásokkal kapcsolatos információkról, a jó gyakorlatokról,
 - b) a productoftheyear.hu weboldal nyitóoldalán legalább négy héten keresztül bemutatja az új, II. pont szerinti lógót, valamint a díjazás folyamatának és szabályainak I. pont szerinti változásait,
 - c) olyan, a résztvevők számára ingyenes fórumot szervez, amelyen díjazással foglalkozó más vállalkozások vehetnek részt és juthatnak információhoz a vonatkozó versenyjogi és a díjazással kapcsolatos szakmai és etikai kérdésekről. A fórum során a meghívott szakértő előadók tájékoztatást adnak a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvénynek, illetve a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvénynek a kereskedelmi kommunikációkra vonatkozó szabályairól, valamint ezek tükrében a kiválasztási rendszer működtetésének elvi, továbbá fogyasztóvédelmi és etikai kérdéseiről és a jó gyakorlatokról.
- VI. Az eljárás alá vont – tulajdonosának, a Netvestor Kft.-nek az egyetértésével – vállalja, hogy a jelen határozat kézhezvételétől számított 120 napon belül kezdeményezi a Netvestor Kft.-re és a cégcsoport tagjaira, így a Superbrands díjazási programot menedzselő United Publishers Kft.-re és a Magyarbrands díjazási programot menedzselő Brand Content Kft.-re kiterjedően
 - a) belső megfelelési programok bevezetését (a Netvestor Kft.-én, a United Publishers Kft.-én és a Brand Content Kft.-én belül),
 - b) a Superbrands és Magyarbrands díjazási rendszerek felülvizsgálatát a I. pontban foglaltak figyelembe vételével,
 - c) a Netvestor Kft.-nek és a United Publishers Kft.-nek a Superbrands, illetve a Brand Content Kft.-nek a Magyarbrands díjazási rendszer menedzselésében résztvevő munkatársainak a IV. pont szerinti képzésen való részvételét.
- VII. Az eljárás alá vont vállalja, hogy a jelen határozat kézhezvételétől számított egy éven belül reprezentatív, 500 fős fogyasztói felmérést végeztet egy független piackutatóval a pályázati alapú termékdíjazással kapcsolatos fogyasztói értelmezésről. A felmérés magában foglalja annak vizsgálatát, hogy mit gondol az átlagos fogyasztó a Product of the Year termékdíjazási rendszer működéséről, így többek között arról, hogy miként kerül sor a díjazásra és a közvéleménykutatásra. Az eljárás alá vont vállalja, hogy szükség esetén a felmérés megállapításaira figyelemmel felülvizsgálja belső eljárásrendjét.

VIII. Az eljárás alá vont vállalja, hogy hitelesen és részletesen dokumentálva igazolja a Gazdasági Versenyhivatal felé a jelen határozat kézhezvételétől számított

- a) 60. napot követő 15 napon belül az I., II. és III. pontok szerinti,
- b) 120. napot követő 15 napon belül a IV., V. és VI. pontok szerinti,
- c) egy év leteltét követő 15 napon belül a VII. pont szerinti vállalása/vállalásai – határidőben történő – teljesítését.

A határozat ellen a kézhezvételtől számított 30 napon belül közigazgatási per indítható. A keresetlevelet a Gazdasági Versenyhivatalnál kell benyújtani elektronikusan az erre rendszeresített űrlap^[1] használatával, mely a Gazdasági Versenyhivatal honlapján érhető el. A Gazdasági Versenyhivatal a keresetet az ügy irataival együtt továbbítja a közigazgatási perre hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Fővárosi Törvényszéknek. A törvényszék eljárásában a jogi képviselő kötelező.

I N D O K O L Á S

I.

A versenyfelügyeleti eljárás tárgya

1. A Gazdasági Versenyhivatal észlelte, hogy a PRODUCT OF THE YEAR HUNGARY Kft. (a továbbiakban: eljárás alá vont vagy POY) az „Év Terméke Díj - A fogyasztók döntése alapján” megjelölést értékesíti, amely megjelölés azonban – a vállalkozástól ésszerűen elvárható szakismeretre is tekintettel – alkalmas lehet arra, hogy egyéb kiegészítő információk hiányában a fogyasztókban azt a képzetet keltse, hogy a megjelöléssel ellátott terméket a fogyasztók széles körében végzett, a valós fogyasztói tapasztalatokon alapuló piackutatás eredményeként, a piacon megtalálható, adott termékcsoporton belüli valamennyi releváns termék közül választották a legjobbnak.
2. A Gazdasági Versenyhivatal észlelte ugyanis, hogy a POY által kialakított és működtetett rendszer alapján Az Év Terméke Díjra (a továbbiakban: díj) jelentkező, termékkategóriánként korlátozott számú termék/szolgáltatás közül az adott termékkategóriában a piacon fellelhető valamennyi termék helyett a teljesen új, egyedi, innovatív, illetve már korábban is piacon lévő, de megújult termék/szolgáltatás közül, a zsűri által kiválasztott termékekre vonatkozó általános jellegű és elsődlegesen nem a fogyasztók tényleges felhasználói, vásárlói tapasztalatain alapuló véleményfelmérés eredményeként születik meg a fenti megjelölés használatára jogosultak köre.
3. A fentiek alapján valószínűsíthető volt, hogy a vállalkozás azzal, hogy a megjelölés kialakítása és alkalmazási feltételeinek meghatározása során a díj odaítélése feltételrendszerét, így különösen a versengésben résztvevő termékek számát, valamint a kiválasztás során figyelembe vett értékelési szempontokat és a fogyasztói véleményfelmérés kiterjedtségét nem teszi egyértelművé a kommunikációjában, nem az elvárható szakmai gondossággal jár el.
4. Mindezekre tekintettel az eljárás alá vont vállalkozás valószínűsíthetően rontotta a fogyasztó tájékozott döntésre vonatkozó lehetőségét „Év Terméke Díj”-jal jutalmazott termékekkel kapcsolatosan és ezzel a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.) 3. § (2) bekezdésében foglalt tényállás megvalósításával valószínűsíthetően megsértette az Fttv. 3. § (1) bekezdésében előírt tilalmat.
5. A fenti magatartás miatt a Gazdasági Versenyhivatal 2018. augusztus 2-án versenyfelügyeleti eljárást indított a POY ellen, amely eljárás kiterjed a POY 2011. szeptember 1-től alkalmazott kereskedelmi gyakorlatára.

^[1] http://www.gvh.hu/data/cms1041089/GVH_gvh_k01_19_01.jar

6. Figyelemmel arra, hogy az eljáró versenytanács végül kötelezettségvállalás elfogadása mellett döntött a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 75. §-a alapján, így az eljáró versenytanács a továbbiakban csak röviden ismerteti az egyes tényállási elemeket – hivatkozva, illetve visszautalva az eljáró versenytanács VJ/28-57/2018. számú előzetes álláspontjának releváns pontjaira.

II.

Az eljárás alá vont vállalkozás

7. A Product of the Year termékdíjazás nemzetközi licenc tulajdonosának, a Management Europe Meeting (a továbbiakban: MEM) kezdeményezésére a POY-t 2011 júniusában alapította a Netvestor Kft., amely jelenleg is a POY 100%-os tulajdonosa.² A vállalkozáscsoport tagja a Superbrands díjazási programot menedzselő United Publishers Kft. és a Magyarbrands díjazási programot menedzselő Brand Content Kft. is.
8. A POY úgy nyilatkozott, hogy önállóan végzi az Év Terméke Díj lebonyolítását.³ A licenc tulajdonosnak és a nemzetközi lebonyolításban közreműködő szakértőnek van érdekeltsége licenc díj és tanácsadói díj formájában, azonban az értékesítésben és az operatív működésben nem vesznek részt.⁴
9. A POY 2011. június 30. óta jogosult Magyarországon az „Év Terméke Díj (évszám) a fogyasztók döntése alapján” megjelölés értékesítésére és a megjelölés használatának alapját képező termékdíjazási rendszer alkalmazására.⁵ A Netvestor Kft. a franchise jogok megszerzését követően megalapította a POY-t, és 2013-ig hirdetésekkel segítette az indulását, ezt követően az Év Terméke Díj termékdíjazási rendszer, illetve az „Év Terméke Díj A fogyasztók döntése alapján” megjelölés kapcsán semmilyen tevékenységet nem végzett.⁶
10. A POY nyilatkozata⁷ és a benyújtott adatok⁸ szerint az eljárás alá vont kis- és középvállalkozásnak minősül⁹ a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: KKV törvény) rendelkezései értelmében, még a törvény 4. § (3)-(6) bekezdésében foglaltak figyelembevétele mellett is.¹⁰ A POY 2018. évi nettó árbevétele 38.790.000 Ft volt.¹¹

III.

Az érintett szolgáltatás

A megjelölés és a logó

11. A versenyfelügyeleti eljárásban közvetlenül érintett termék az eljárás alá vont által értékesített „Év Terméke Díj (évszám) A fogyasztók döntése alapján” megjelölés és a megjelölés használatának alapját képező „Év Terméke Díj” termékdíjazási rendszer.
12. A díjat 1987-ben Franciaországban adták át először, mára a világ több mint 40 országában van jelen.¹²
13. Az „Év Terméke Díj (évszám) a fogyasztók döntése alapján” megjelölés a következő:¹³

² VJ/28-2/2018. számú irat 1. pont

³ VJ/28-12/2018. 3. pont

⁴ VJ/28-2/2018. 5. pont

⁵ VJ/28-2/2018. mellékletéhez csatolt, POY és MEM között létrejött licencszerződés 1.2. pontja

⁶ VJ/28-25/2018. 1. pont.

⁷ VJ/28-33/2018. 1. pont.

⁸ VJ/28-6/2018. 2. sz. melléklet.

⁹ Lásd a VJ/28-47/2018. számú vizsgálati jelentés 12-21. pontjait

¹⁰ VJ/28-33/2018. 2. pont.

¹¹ VJ/28-36/2018. 1. sz. melléklet

¹² VJ/28-2/2018., VJ/28-4/2018. 1. sz. melléklet, a nemzetközi gyakorlatból néhány európai példát az eljáró versenytanács VJ/28-57/2018. számú előzetes álláspontjának 28-39. pontjai mutatnak be.

¹³ VJ/28-2/2018. mellékleteként csatolt Logóhasználati Útmutató 5. oldal.

Az élelmiszer kategória győztese.
A GfK Hungária 2000 fős közvélemény-
kutatása alapján.

14. A logón piros alapon fehér betűkkel írva szerepel az „Év terméke díj (évszám) A fogyasztók döntése alapján” szöveg, valamint a logó alatt vagy mellett a POY iránymutatásai alapján¹⁴ minden esetben feltüntetésre kerül, hogy mely kategória győztese az adott termék, továbbá, hogy a GfK Hungária Kft. (a továbbiakban: GfK) 2000 fős közvélemény kutatása alapján nyerte el a díjat.¹⁵ A logó elemei nem változtathatók (szín, betűtípus, betűméret stb.).¹⁶
15. Az eljárás alá vont nyilatkozata szerint a logó Európai Unió védjegyként az Európai Unió Szellemi Tulajdon Hivatalánál lajstromozásra került a 010737823 szám alatt.¹⁷ Az eljárás alá vont által csatolt adatlap szerint a bejegyzés ideje 2012. július 6., a lejáratának dátuma pedig 2022. március 19. Az adatlap szerint a védjegy tulajdonosa a POY Worldwide (3087 rue de la Gare 59299 Boeschepe, Franciaország).¹⁸
16. A megjelölést Magyarországon a POY forgalmazza és a termékdíj nyertesek egy éven keresztül alkalmazhatják nyertes termékeik csomagolásán és kereskedelmi kommunikációjukban a POY által kiadott Logóhasználati Útmutató alapján.¹⁹ Az eljárás alá vont nyilatkozata szerint a vizsgált időszakban nem történt változás a megjelölésben,²⁰ valamint a Logóhasználati Útmutató szövegében.²¹
17. A Logóhasználati Útmutató felhívja a figyelmet arra, hogy a logó csak a kategóriájában nyertes termék/termékcsalád csomagolásán használható. Amennyiben az adott márka kommunikációjában egyszerre több termék jelenik meg, egyértelművé kell tenni, hogy a díjat mely termék nyerte el.²²
18. A POY a Logóhasználati Útmutatóban előírja a pályázat nyerteseinek, hogy a nyertes termékek kommunikációjában egyértelműen kell hivatkozni a GfK Hungária piackutatási eredményeire. A hivatkozásokat a kutatási eredményekkel minden esetben alá kell tudni támasztani. A kereskedelmi kommunikáció során azon kijelentések mellé, amelyek a nyertes terméket a legjobb, vezető stb. jelzőkkel illetik, minden esetben meg kell jelölni a nyertes termék kategóriát. Minden olyan hivatkozást világosan meg kell különböztetni, amely a termék vezető vagy nyertes szerepére utal, de nem az Év Terméke Díj – GfK Hungária kutatásából ered. A POY rögzítette továbbá, hogy a GfK

¹⁴ VJ/28-2/2018. mellékleteként csatolt Logóhasználati Útmutató

¹⁵ VJ/28-2/2018. mellékleteként csatolt Logóhasználati Útmutató 5. oldal

¹⁶ VJ/28-2/2018. mellékleteként csatolt Logóhasználati Útmutató 4. oldal

¹⁷ VJ/28-18/2018. 5. pont

¹⁸ VJ/28-18/2018. 5. ponthoz csatolt melléklet

¹⁹ VJ/28-2/2018. mellékleteként csatolt Logóhasználati Útmutató 4. oldal

²⁰ VJ/28-2/2018. 4. pont

²¹ VJ/28-18/2018. 3. pont

²² VJ/28-2/2018. mellékleteként csatolt Logóhasználati Útmutató 4. oldal

Hungária-kutatás mintaszámára való hivatkozásnál minden esetben egyértelműen meg kell jelölni, hogy a 2000 fő a teljes megkérdezett fogyasztói panelre vonatkozik.²³

19. A díjazásra való nevezés díjmentes, azonban ha egy termék elindul a közönségsvavazáson, akkor annak költségeit a pályázónak kell állnia. A szolgáltatás igénybevételének, azaz az „Év Terméke Díj” termékdíjazás részvételi díja²⁴ így kutatási díjból és logóhasználati díjból tevődik össze.²⁵
20. Az eljárás alá vont érintett szolgáltatásból származó árbevétele az eljáró versenytanács VJ/28-57/20018. számú előzetes álláspontjának 24. pontja szerinti táblázat összesíti.²⁶

Az érintett piac egyes jellemzői, a bizalmi (véd)jegyek relevanciája

21. A magyar piacon több vállalkozás kínál olyan védjegyre vonatkozó használati jogot üzleti partnereiknek, amelyek segítségével a termékeik bizonyos tulajdonságára külön fel tudják hívni a fogyasztók figyelmét és a márka, illetve a termék iránti bizalom növelésével bővíthetik fogyasztói körüket. Egyes megkülönböztető jelölések – vonzó képek, feliratok, ábrák, színek – ugyanis alkalmasak lehetnek arra, hogy befolyásolják a fogyasztót vásárlási döntésében, sőt, annak fontos eszközei lehetnek.²⁷
22. Az eljárás alá vont honlapján közzétett cikk alapján a GfK Hungária eredményei szerint „azok a nyertesek, akik tudatosan gondozták márkájukat, egyértelmű forgalomnövekedést értek el a logó használatának segítségével. [...] a győztesek mind többször élnek Az Év Terméke cím adta lehetőségekkel, és kommunikációjukban erőteljesen hangsúlyozzák termékük sikerét. - Ez egyértelműen megéri nekik, hiszen a logó használata 20-30 százalékkal növeli eladásait. Tény, hogy ha a fogyasztónak két egyforma termék közül kell választania, az erősebb márkát fogja a polcról levenni [...]”²⁸
23. Az eljárás alá vont nyilatkozata szerint a pályázatra a hazai áruházakban, élelmiszerboltokban, gyógyszertárakban, illetve egyéb, kereskedelmi forgalomban kapható termékek és igénybe vehető szolgáltatások nevezhetők, például élelmiszerek, állateledelek, testápolási termékek, háztartási cikkek, vény nélkül kapható gyógyszerek, táplálék-kiegészítők.²⁹
24. Egy 2014. év végi tanulmány szerint – pl. az élelmiszer kategóriákon belül – a logózott termék a fogyasztók kétharmadának a biztonságos élelmiszer fogalmát jelenti, míg egyharmaduk a minőségi választást, magas termék színvonalat kapcsolja hozzá. A megkérdezettek alig öt százalékának olyan garanciát adott a védjegyes termék, hogy annak már a címkéjét sem kell áttanulmányoznia, míg minden tizedik vásárló nem hisz a logókban, s ezek nem befolyásolták a választását. Egy jól bevezetett, tudományosan igazolt állításokkal és tápanyagjellemzőkkel bevezetett logót a kutatás szerint a fogyasztók egynegyede kereste tudatosan, továbbá minden második fogyasztó alkalmasszerűen vásárolt és fogyasztott ilyen emblémával ellátott termékeket.³⁰
25. Az eljárás alá vont honlapján közzétett cikk szerint továbbá „még a tudatosabb vásárolóknak sincs idejük arra, hogy minden terméket előre ellenőrizzenek, hogy az összes terméktesztet és a különböző rangsorokat figyelembe véve válasszák ki az árukat, amiket a kosrukba tesznek. Van azonban egy egyszerű megoldás: ha az árun az Év Terméke Díj logó szerepel, akkor megnyugodhatnak.”³¹

²³ VJ/28-2/2018. mellékleteként csatolt Logóhasználati Útmutató 4. oldal

²⁴ VJ/28-2/2018. számú irat

²⁵ VJ/28-5/2018. 1. sz. melléklet

²⁶ VJ/28-2/2018. 16. pont. VJ/28-37/2018. 7. pont

²⁷ VJ/28-36/2018. 2. számú melléklet

²⁸ VJ/28-4/2018. 2. sz. melléklet – Nők Lapja magazinban megjelent Jó döntés a polcok előtt állva c. cikk, VJ/28-25/2018. számú beadvány 7. pont

²⁹ VJ/28-2/2018. 7. pont

³⁰ VJ/28-36/2018. 2. számú melléklet

³¹ VJ/28-4/2018. 2. sz. melléklet – Nők Lapja magazinban megjelent Jó döntés a polcok előtt állva c. cikk

26. Az eljárás alá vont honlapján (a saját termékével, díjazási rendszerével kapcsolatban) közzétett cikk az alábbiakat fogalmazta meg a védjegy fogyasztókra gyakorolt hatása kapcsán: „Ilyen márka, olyan márka, ilyen összetevők, olyan összetevők... – gondoltak már arra, milyen jó lenne, ha a szupermarketek polcai előtt tanácstalanul álldogálva valaki a fülünkbe súgna: „Ezt vegye meg, nem fog csalódni!?” Mától fogva „Az Év Terméke” embléma sugallja majd nekünk a tökéletes választást. [...] Így a vásárlók elkerülhetik, hogy minden egyes bevásárlás alkalmával döntések garmadája nehezedjen a vállukra. Nem kell mást tenniük, mint a fogyasztók által tesztelt termékeket leemelni a polcokról. [...] A kétezer megkérdezett otthonában kerestük fel – nyilatkozta lapunknak ... a piackutató cég vezetője. – Abból indultunk ki, hogy a fogyasztóknak főként a maguk által szerzett tapasztalatok számítanak, márpedig a hazai vásárlók 93 százalékának fontos a minőség! A védjegyek és tanúsítványok jócskán megkönnyítik a döntésüket. A két elsődleges szempont a minőség és a jó ár-érték arány. [...] A szavazás résztvevőinél minden egyes nevezett árucikkre rákérdeztünk, de csak azoknak a választát fogadtuk el, akik valóban használták az illető terméket.”³²

IV.

A termékdíjazás rendszer jellemzői

Szerződéses háttér

27. Az eljárás alá vont nyilatkozata alapján a pályázati feltételek a vizsgált időszak alatt (azaz 2011. szeptember 1-jétől kezdődően) nem változtak.³³ A termékdíjazási rendszer az alábbi szerződések alapján ismerhető meg:

- a POY és a MEM közötti licencszerződés,³⁴
- a POY és a programban résztvevő partnerek (nevezők) közötti szerződés,³⁵
- a GfK-val és az Inspira Research Kft.-vel kötött piackutatásra vonatkozó szerződés.³⁶

28. A **licenc szerződés** a POY és a MEM közötti együttműködés részleteit foglalja össze, meghatározza POY által a MEM-nek fizetendő ellenértéket a díjazási rendszer használatáért.³⁷

29. A POY és a programban résztvevők között létrejött **termékdíjazási szerződés**³⁸ releváns pontjait a a VJ/28-57/20018. számú előzetes álláspont 57. pontja tartalmazza.

30. A GfK piackutatóval a vizsgált időszakban kötött **kutatási szerződések** tartalmukban megegyeznek,³⁹ azok a felek közötti együttműködés és a megrendelés teljesítésének részleteit foglalják össze, hasonlóan az Inspira Research Kft.-vel kötött vállalkozási szerződéshez.⁴⁰

A termékdíjazási rendszer folyamata

31. A vizsgált termékdíjazási rendszer folyamata a következő lépésekből áll:⁴¹

- Nevezés
- Termékkategóriák felállítása
- Előválogatás – zsűri szavazás
- Közvélemény-kutatás lefolytatása

³² VJ/28-4/2018 2. számú melléklete, Keresse az emblémát! c. cikk

³³ VJ/28-2/2018. 3. pont, VJ/28-2/2018. mellékletéhez csatolt, POY és a MEM között létrejött licenc szerződés 1.2. pontja

³⁴ VJ/28-2/2018. számú irat, lásd a VJ/28-47/2018. számú vizsgálati jelentés 8.2. mellékletét

³⁵ VJ/28-2/2018. számú irat, lásd a VJ/28-47/2018. számú vizsgálati jelentés 8.1. mellékletét

³⁶ VJ/28-2/2018. és VJ/28-2/2018. számú iratok, lásd a VJ/28-47/2018. számú vizsgálati jelentés 8.3. és 8.4. mellékletét

³⁷ VJ/28-2/2018. mellékletéhez csatolt, POY és MEM között létrejött licenc szerződés

³⁸ VJ/28-2/2018. mellékletéhez csatolt szerződés sablon

³⁹ VJ/28-33/2018. mellékletek

⁴⁰ VJ/28-25/2018. mellékletéhez csatolt, POY és Inspira Research Kft. között létrejött vállalkozási szerződés

⁴¹ VJ/28-20/2018. 3. pont

- Nyertesek kihirdetése a díjátadó gálán

Nevezés

32. Az Év Terméke Díjra olyan új és/vagy innovatív termékek nevezhetők, amelyek a nevezést megelőző 18 hónapban kerültek piacra Magyarországon. A nevezés egy digitális jelentkezési lap kitöltésével és elküldésével történik.
33. Az eljárás alá vont nyilatkozata szerint a jelentkezés ösztönzése és a díj népszerűsítése céljából a POY nem folytat kampányt, az erre vonatkozó információ a honlapján és Facebook oldalán elérhető. A vállalatok közvetlen megkeresése alvállalkozók feladata, ennek módja nincs meghatározva, ez történhet e-mailen és telefonon is.⁴²

Termékkategóriák felállítása

34. A nevezési időszakot követően a program szervezői és a zsűri (a piackutató intézet munkatársaival) kialakítja a végleges termékkategóriákat, amelyekbe a nevezett termékek besorolhatók.
35. A POY és a nevezők között létrejött szerződés szerint a POY jogosult arra, hogy a kategóriákat a beérkezett nevezések fényében évről-évre megváltoztassa, új kategóriákat hozzon létre és korábbiakat megszüntessen.⁴³
36. Mindegyik kategóriában legalább kettő, de legfeljebb hat termék indulhat. Két azonos márkájú termék csak akkor indulhat egy kategóriában, ha legalább egy harmadik termék is indul az adott kategóriában.
37. Amennyiben a POY megítélése szerint egy adott kategóriába csak egy nevező sorolható, abban az esetben a közvélemény-kutató javaslata alapján kerül meghatározásra a konkurens termék.⁴⁴ A kijelölt konkurens termék nem kerül a pályázaton nevezésre, nem nyer Év Terméke díjat és a kutatási eredményei sem kerülnek nyilvánosságra.⁴⁵
38. A POY nyilatkozata szerint a közvélemény-kutató cég törekszik arra, hogy olyan kijelölt konkurens terméket határozzon meg, amely szintén megfelel az Év Terméke Díj program kiírásának.⁴⁶
39. A POY nyilatkozata szerint a termékkategóriák meghatározása a nemzetközi gyakorlat alapján „alulról” indul, vagyis az a cél, hogy a lehető legpontosabban határozza meg a kategória a terméket. Ha a legszűkebb kategóriában nincs a piacon másik, a nevezési időszak alatt innovációval rendelkező versenytárs termék, abban az esetben bővítik a kategóriát a lehető legkisebb mértékben mindaddig, amíg már meghatározható versenytárs termék. Ha ugyanazon kategóriában van versenytárs nevező is, akkor a közvélemény kutatás ténylegesen a két nevezett termékre vonatkozik, tehát ebben az esetben a közvélemény kutató cég nem keres kijelölt konkurens terméket.⁴⁷
40. A POY nyilatkozata szerint – mivel nagyon szűk kategóriák vannak meghatározva –, nem jellemző, hogy sok konkurens termék felel meg a nevezési feltételeknek. Azért, hogy a kategóriákban azonos feltételek legyenek, a leírtak miatt mindenhol egységesen egy kijelölt konkurens termék kerül meghatározásra, viszont a piackutató céget mindig arra kéri a POY, hogy törekedjen a leginkább hasonló termék közül a piaci adatok alapján a legrelevánsabb konkurens terméket javasolni.⁴⁸

⁴² VJ/28-10/2018. 3. pont

⁴³ VJ/28-2/2018. mellékleteként csatolt szerződés a POY és a nevezők között, 2.5. pont

⁴⁴ VJ/28-2/2018. mellékleteként csatolt szerződés a POY és a nevezők között, 2.5. pont

⁴⁵ VJ/28-10/2018. 8. pont

⁴⁶ VJ/28-2/2018. mellékleteként csatolt szerződés a POY és a nevezők között, 2.5. pont

⁴⁷ VJ/28-10/2018. 9. pont

⁴⁸ VJ/28-10/2018. 8. pont

Előválogatás – zsűri szavazás

41. Az eljárás alá vont előadása szerint szakmai grémium dönt arról, hogy a gyártó által feltüntetett innováció a vásárlók szemszögéből is valódi értékkel bír-e, amennyiben igen, a termék elindítható a közvélemény kutatáson.
42. Az eljárás alá vont honlapján található információk szerint a szakmai zsűriben az FMCG területén jártas, márkafüggetlen szakemberek, komoly általános piaci tapasztalatokkal bíró, hiteles gazdasági, marketing szakértők, a termékfejlesztések, valamint a márkáépítés területét ismerő szakemberek és a média képviselői kapnak helyet.⁴⁹ Az eljárás alá vont előadta, hogy a zsűritagok társadalmi munkaként látják el a feladatukat, nem részesülnek juttatásban a közreműködésért.⁵⁰ Az eljárás alá vont honlapján 2019. novemberben 11 személy volt látható zsűritagként megnevezve.
43. A zsűrinek három szempont alapján kell megvizsgálnia a termékeket:
- mennyire nyeri el a termék a fogyasztók tetszését,
 - mennyire tartják innovatívnak a terméket, illetve
 - milyen értékű az innováció a termékkategóriában.
44. Az eljárás alá vont úgy nyilatkozott, hogy a zsűri tagjai csak a pályázók által nevezett termékeket válogatják meg. A pályázók termékei mellé kijelölt konkurens termékekre azonban a zsűrinek nincs ráhatása, azokat mindig a piackutató cég javasolja.⁵¹
45. Az eljárás alá vont azt nyilatkozta továbbá, hogy a zsűri az eddigi gyakorlat során a zsűri-találkozón helyben döntött az esetleges kizárásról, ha úgy találták, hogy a termék nem felel meg a feltételeknek. A zsűri-találkozókról nem készülnek hivatalos jegyzőkönyvek.⁵²

Közvélemény-kutatás

A kutatás módszertana

46. 2011. és 2018. között a GfK végezte a közvélemény-kutatást, a 2019. évi pályázat esetében az Inspira Research Kft. lett a piackutató.⁵³ Az eljárás alá vont azt nyilatkozta, hogy a vizsgált időszakban nem történt változás a kutatás módszertana, illetve a kérdőív tartalma körében sem.⁵⁴
47. A POY nyilatkozata szerint a GfK alakította ki a kutatás módszertanát a POY által – szóban vagy írásban – továbbított nemzetközi szabályok és gyakorlati információk alapján.⁵⁵
48. Amennyiben egy nevezett termék indul a közvélemény-kutatáson, úgy a nyertességtől függetlenül a versenyző megkapja az adott termékre vonatkozó kutatási eredményt.⁵⁶
49. A megkérdezettek három kritérium alapján szavaznak: innováció, attraktivitás és elégedettség. Ez utóbbiról csak olyan felhasználók mondanak véleményt, akik kipróbálták már a terméket.⁵⁷
50. A POY úgy nyilatkozott, hogy a 2.000 megkérdezettből minimum 50 főnek kell lennie, aki már kipróbálta a nevezett terméket és a kijelölt konkurens termékeket is.⁵⁸ Az eljárás alá vont előadta,

⁴⁹ VJ/28-4./2018. 1. sz. melléklet

⁵⁰ VJ/28-37/2018. 12. pont

⁵¹ VJ/28-12/2018. 6. pont

⁵² VJ/28-22/2018. 9. pont

⁵³ VJ/28-25/2018. 6. pont

⁵⁴ VJ/28-25/2018. 5. pont

⁵⁵ VJ/28-30/2018. 8. pont

⁵⁶ VJ/28-2/2018. mellékletéhez csatolt, POY és a Résztvevő között létrejött szerződés 5.1. pontja

⁵⁷ VJ/28-2/2018. 3. pont

⁵⁸ VJ/28-12/2018. 7. pont

hogy ezt a mintaszámot a GfK javasolta.⁵⁹ A POY előadta továbbá, hogy termékcsaládok esetében nem feltétel, hogy több mint egy terméket próbáljon ki a válaszadó.⁶⁰

A kérdőív tartalma

51. A kérdőívek elején és legvégén egy általános kérdéssor található, mely a közvélemény kutatásban résztvevő foglalkozására, nemére, korára, lakóhelyére kérdez rá, majd a végén arra, hogy a kitöltő vagy más személy hozza a vásárlási döntéseket, hány személlyel él egy háztartásban, valamint rákérdez a családi állapotára, iskolai végzettségére, foglalkozására, jövedelmi helyzetére.⁶¹
52. A kérdőívekben szerepel a termék fotója, a hozzá tartozó rövid leírás, valamint a termék ajánlott fogyasztói ára is (2017-ig).⁶² A fogyasztói ár 2017-től kezdődően nem kerül feltüntetésre, mivel a kérdőívben szereplő kérdések a termék árára sem közvetlenül, sem közvetetten nem irányulnak, ezért annak szerepeltetése nem indokolt.⁶³
53. A leírásokat a nevezett termék esetén minden esetben a nevező adja meg, a kijelölt konkurens termék esetében pedig annak honlapján található leírása szerepel változtatás nélkül.⁶⁴ A termék adatlap szerint a termékleírásnak a termék innovációra kell hivatkoznia.⁶⁵
54. Egyes kutatási jelentések releváns tartalmát a VJ/28-47/2018. számú vizsgálati jelentés 11. számú melléklete összegzi.
55. A versenyző termékekhez kapcsolódóan (az eljárás alá vont által csatolt minta-kérdőív szerint) három kérdésre kell válaszolnia a megkérdezetteknek:⁶⁶
- *Melyik termék tetszik Önnek a legjobban, a(z) ... termékkategóriában? A képre kattintva választhatja ki a terméket.*
 - *A(z) ... termékkategóriában melyik terméket tartja a leginnovatívabbnak (újítónak)? A képre kattintva választhatja ki a terméket.*
 - *A következő ... közül melyeket próbálta már?*
56. Az utolsó kérdésre adott válasz tartalma alapján a következő eldöntendő kérdést kell megválaszolni az adott termékkel kapcsolatban:⁶⁷
- *Megfelelt az Ön elvárásainak a(z) ... vagy nem?*
57. A POY nyilatkozata szerint 2015 óta csak olyan termékekkel vagy szolgáltatásokkal lehet nevezni, melyeknél a piackutatás kérdőíve változtatás nélkül alkalmazható.⁶⁸

A kutatási jelentés tartalma

58. A kutatási jelentést minden nevező kézhez kapja. A kutatási jelentés ismerteti a kutatás módszertanát (a kutatás jellemzőit, a kutatási mintát), valamint az adott termékkategória versenyzőire vonatkozó részletes kutatási eredményeket.
59. A kutatási jelentés függeléke értelmező rendelkezéseket tartalmaz a kutatási szempontokra vonatkozóan (ezek nem jelennek meg a fogyasztók által kitöltendő kérdőívekben).⁶⁹

⁵⁹ VJ/28-33/2018. 7. pont

⁶⁰ VJ/28-30/2018. 9. pont

⁶¹ VJ/28-10/2018. mellékleteként csatolt POY_GfK_kutatás_minta

⁶² VJ/28-12/2018. 5. pont

⁶³ VJ/28-12/2018. 10. pont

⁶⁴ VJ/28-12/2018. 5. pont

⁶⁵ VJ/28-2/2018. mellékleteként csatolt „Szerződés – Év Terméke Díj 2015” 1. számú melléklet, 4. pont

⁶⁶ VJ/28-10./2018. mellékleteként csatolt „POY_GfK_kutatás_minta”

⁶⁷ VJ/28-10./2018. mellékleteként csatolt „POY_GfK_kutatás_minta”

⁶⁸ VJ/28-12/2018. 9. pont

⁶⁹ VJ/28-2/2018. Kutatási jelentések

V.

A vizsgált kereskedelmi gyakorlat

60. Az alapvető vizsgált kereskedelmi gyakorlat a „Év Terméke Díj (évszám) a fogyasztók döntése alapján” szöveges megjelölés és logó. A díjazással és a megjelöléssel kapcsolatban számos további, elsősorban PR-jellegű tájékoztatás is megjelent a vizsgált időszakban.
61. A POY (és 2012-2013-ban annak tulajdonosa, a Netvestor Kft. a POY érdekében) a rendszer népszerűsítésére és bemutatására 2011 szeptemberétől a VJ/28-57/20018. számú előzetes álláspont mellékletében összesített reklámeszközöket alkalmazta. Az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy az eljárás alá vont által vagy érdekében közzétett kereskedelmi gyakorlat minősítését és értékelését nem befolyásolja, hogy az adott tartalmat ki állította össze.
62. Az eljárás alá vont nyilatkozata szerint a díj átadását követően a szakmai médiapartnere teszi közzé elsőnek a nyerteseket. A díjátadást követően sajtóközleményt ad ki, illetve a POY honlapjára is kikerülnek a nyertes termékek.⁷⁰
63. A POY úgy nyilatkozott, hogy a fogyasztók felé közvetlenül nem kommunikál a nyertesekről, a nyertesek a megjelölést a kommunikációjukban a szerződésben meghatározott feltételek betartása mellett használhatják, ezekre a megjelenésekre a POY-nak nincs rálátása, illetve bevétele sem származik.⁷¹ Megállapítható azonban, hogy az egyes reklámeszközök tartalma a fogyasztók számára is elérhető (különös figyelemmel arra, hogy egyes honlapi tartalmak hosszabb ideje, évek óta elérhetőek).
64. Továbbá az egyes kommunikációs eszközök (a vizsgált megjelölés tartalmán túl) a fogyasztók és az üzleti partnerek számára is megfogalmaznak üzenetet. Fogyasztói (észlelési, értékelési) szempontból pl. a következő tartalmak lehetnek a fogyasztók számára is relevánsak:
- „szakmai grémium dönt arról, hogy a gyártó által feltüntetett innováció a vásárlók szemszögéből is valódi értékkel bír-e, s ha igen, termék bekerül egy nagymintás közvélemény-kutatásba, ahol már a fogyasztók szavazhatnak a legjobbakra. A minősítő elismerést ugyanis maguk a fogyasztók ítélik oda”
 - „Keresse Ön is a logót a nyertes termékek csomagolásán!”
 - „A legnépszerűbb termékeket maguk a hazai fogyasztók választják ki a GfK Hungária által végzett 2000 fős közvélemény-kutatás keretében”
 - „a magyar fogyasztók 23 kategóriában értékelték a termékeket, és először díjaztak háztartási gép kategóriában”
 - „A díjazott termékeket a fogyasztók döntését elemző GfK Hungária reprezentatív, 2000 fős kutatása alapján választották ki. Az innovatív termékeket egy szakmai zsűri pontozta, majd a fogyasztók értékelték kategóriánként.”
 - „Még a tudatosabb vásárlóknak sincs idejük arra, hogy minden terméket előre ellenőrizzenek, hogy az összes terméktesztet és a különböző rangsorokat figyelembe vége válasszák ki az árukat, amiket a kosarukba tesznek.”
 - „Az elismeréseket a magyar fogyasztók döntései alapján ítélik oda, így a tényleges felhasználói, vásárlói tapasztalatok döntenek el, hogy kik kapják meg az elismerést.”
 - „nyertes termékek legfőbb jellemzője a valódi innováció. Csak olyan márka tudott nyerni az idei versenyben, amelyik innováció tekintetében legyőzte a kategórián belüli versenytársakat. Az innováció mellett a kipróbálók körében mért elégedettség is kimagasló.”

⁷⁰ VJ/28-2/2018. 6. pont

⁷¹ VJ/28-2/2018. 6. pont

- „Szorongatott már tanácstalanul a boltban ...? Gondolt arra közben, de jó lenne megkérdezni kétezer embert, hogy szerintük melyik termék a jobb? Nos, mások megkérdezték ön helyett.”
 - „így választották ki a legnépszerűbb, Magyarországon is kapható termékeket”
 - „Mától fogva „Az Év Terméke” embléma sugallja majd nekünk a tökéletes választást. [...] Így a vásárlók elkerülhetik, hogy minden egyes bevásárlás alkalmával döntések garmadája nehezedjen a vállukra. Nem kell mást tenniük, mint a fogyasztók által tesztelt termékeket leemelni a polcokról.”
 - „... a fogyasztóknak főként a maguk által szerzett tapasztalatok számítanak, márpedig a hazai vásárlók 93 százalékának fontos a minőség! A védjegyek és tanúsítványok jócskán megkönnyítik a döntésüket. A két elsődleges szempont a minőség és a jó ár-érték arány. [...] A szavazás résztvevőinél minden egyes nevezett árucikkre rákérdeztünk, de csak azoknak a választát fogadtuk el, akik valóban használták az illető terméket”
 - „Még a tudatosabb vásárlóknak sincs idejük arra, hogy minden terméket előre ellenőrizzenek, hogy az összes terméktesztet és a különböző rangsorokat figyelembe véve válasszák ki az árukat, amiket a kosarukba tesznek. Van azonban egy egyszerű megoldás: ha az árun az Év Terméke Díj logó szerepel, akkor megnyugodhatnak.”
 - „Az elismeréseket a magyar fogyasztók döntései alapján ítélik oda, így a tényleges felhasználói, vásárlói tapasztalatok döntik el, hogy kik kapják meg az elismerést”
65. A következő – példálózó jelleggel felsorolt – állítások elsősorban a leendő üzleti partnerek érdeklődését kelthetik fel, de egyben azt is megmutatják, hogy az eljárás alá vont és a piaci szereplők mit gondolnak vagy várnak el az érintett védjegy használatától a fogyasztói választásokra (ügyleti döntésekre) vonatkozóan:
- „egyik különlegessége, hogy a díjak a valódi vásárlói megítélést tükrözik, így a gyártók, fejlesztők – a kapcsolódó országos közvélemény-kutatás eredményei alapján – értékes fogyasztói visszajelzéseket kaphatnak”
 - „jelentésekből a gyártók pontosan megtudhatják, hogyan vélekednek a fogyasztók termékeiről, illetve a konkurencia termékeiről”
 - „A nemzetközi tapasztalatok alapján a Product of the Year díjjal elismert termékek konkrét, kereskedelmi előnyt is szereztek. 2008-ban Franciaországban átlagosan 25,5 százalékkal nőtt a díj logóját viselő termékek forgalma. Mindemellett a franciaországi tapasztalatok is bizonyították, hogy maguk a fogyasztók is egyfajta mérceként tekintenek a termékdíj logójára: a 15-49 éves korosztályban nagyon magas a védjegy ismertsége, és a díjazott termékekkel szemben a vásárlói bizalom is kimondottan magasnak bizonyult (68 százalék), valamint kiderült az is, hogy a fogyasztók 70 százaléka számára vásárlásra ösztönző erőt jelent az innovációs védjegy”
 - „A Product of the Year számos előnyt kínál mind a vásárlóknak, mind pedig a gyártóknak. A védjegy a fogyasztók véleményén alapul, és a nemzetközi tapasztalatok azt mutatják, hogy a vásárlók többsége mérceként tekint rá. A logó megkönnyíti a döntést a vásárlási folyamat során, miközben a gyártókat a termékinnováció legfőbb szereplőinek sorába emeli.”
 - „A logó: a fogyasztók véleményén alapul, segít a vásárlási döntésekben, minőséget, hitelességet közvetít, stratégiai és marketingeszköz a termékgyártók kezében, megkülönbözteti a terméket a polcokon, rendszerint növekvő eladásokhoz vezet, az aktuális fogyasztói trendekről tudósít”
 - „Az Év Terméke logóhasználatban két legaktívabb márka értesítési volumene átlagban 30 százalékkal, míg a vásárlói hatóköre átlagosan 10 százalék feletti mértékben nőtt”
 - „Felhívja a figyelmet az új/innovatív termékekre [...] Használata növekvő eladásokhoz vezet [...] Erősíti a márka ismertségét [...] Vásárlást ösztönző hatású”

- „a kisebb hazai gyártók és a globális márkák itt egyenlő esélyekkel versengenek a zsűri és a fogyasztók szavazataiért”
- „Megújulási kényszerben vannak a gyártó cégek, nem csak termékeik, hanem az ahhoz kapcsolódó elismerésekkel kapcsolatban is. Egy fogyasztói díj jelentősen, akár 25-40 százalékkal megnövelheti az adott termék forgalmát”

VI.

Az eljárás alá vont álláspontja a vizsgált magatartással kapcsolatban

Az eljárás alá vont álláspontja a vizsgálati szakban

66. A POY úgy nyilatkozott, hogy az Év Terméke Díj megjelölés kapcsán mindig fontosnak tartotta, hogy a vásárlók pontosan tájékoztatva legyen arról, milyen kutatás alapján nyerte el az adott termék a díjat. Azért, hogy a megjelölés pontos szabályait a díjnyertes termékek képviselői is betartsák, azokat a szerződésben, illetve a szerződéshez kapcsolódó logóhasználati útmutatóban pontosan rögzítette.⁷²
67. Az eljárás alá vont a POY és a programban résztvevők között létrejött szerződésben foglaltakra hivatkozva nyilatkozta, hogy a logót kizárólag a logóhasználati útmutatóban leírt módon lehet használni.⁷³ Az eljárás alá vont nyilatkozata szerint a logóhasználati útmutatóban több ponton is kötelezővé tette, hogy csak a kutatási adatokra hivatkozva lehet használni a megjelölést.⁷⁴
68. A POY úgy nyilatkozott, hogy a megjelölést saját maga, illetőleg saját termék forgalmazására nem használja, közvetlenül semmilyen vásárlói döntést nem befolyásol. A POY álláspontja szerint tevékenységi és felelősségi körén kívül esik mind a megjelölés odaítéléséhez szükséges GfK-kutatás, mind pedig ennek a kutatásnak a (szerződés és annak mellékletét képező logóhasználati útmutató által szabályozott) fogyasztók felé történő megjelenítése, annak formája, tartalma. Bármely harmadik fél, fogyasztó megtévesztésre alkalmas magatartás csak a POY és a megjelölést használó vállalkozás közötti szerződés megsértése által történhet, amelyet csak a megjelölést használó vállalkozás tud megvalósítani. Az eljárás alá vont csak a jogtulajdonossal kötött licencszerződés szerinti tevékenységet végzi és végezheti.⁷⁵
69. Az eljárás alá vont nyilatkozata szerint a termékdíj célja, hogy a piackutatással, majd a nyertes termékeket a logóval támogassa, segítse. A díj szellemiségével és a POY saját elveivel is teljesen ellentétes az, hogy mindez más kárára történjen. A POY nem tartja elfogadhatónak azt a típusú marketinget, ahol a versenytárs terméket negatív fényben tüntetnek fel, ezért ennek betartását a szerződés ezen pontjával kötelezővé teszi a programban résztvevő vállalatoknak is. Így függetlenül attól, hogy a nevezett termék nyert-e vagy hogy a versenytárs nevezett-e vagy a piackutató cég által kijelölt konkurens termék, a szerződésben rögzítetteknek köszönhetően garantálni tudja, hogy a vállalatok csak pozitív kampányban tudják felhasználni az eredményeket.⁷⁶
70. Az eljárás alá vont előadta, hogy a POY és MEM között létrejött licencszerződés teljes körű audit jogot ad a MEM részére, az első hároméves periódus kifejezetten a szerződésnek megfelelő tevékenység „próbaidőszakára” vonatkozott, és amennyiben a POY nem a szerződésnek és a nemzetközi licencnek megfelelően jár el, az azonnali felmondási jogot ad a másik félnek a határozott időtartam alatt is. Ezek alapján az eljárás alá vont szerint megalapozottan állítható, hogy a POY – hasonlóan a többi országban működő díjazási rendszerhez – a nemzetközi licencnek és a MEM-mel kötött licencszerződésnek megfelelően végzi a díjjal kapcsolatos tevékenységét.⁷⁷

⁷² VJ/28-2/2018. 13. pont

⁷³ VJ/28-2/2018. 13. pont

⁷⁴ VJ/28-2/2018. 13. pont

⁷⁵ VJ/28-2/2018. 13. pont

⁷⁶ VJ/28-10/2018. 6. pont

⁷⁷ VJ/28-18/2018. 4. pont

Az eljárás alá vont észrevételei a vizsgálati jelentésre és az előzetes álláspontra

71. Az eljárás alá vont a VJ/28-52/2018. számú beadványában részletes észrevételeket tett a VJ/28-47/2018. számú, az eljárás alá vont üzleti titkát tartalmazó vizsgálati jelentésre vonatkozóan. Az eljárás alá vont észrevételeit a VJ/28-57/2018. számú előzetes álláspont 121. pontja ismerteti részletesen.
72. Az eljáró versenytanács VJ/28-57/2018. számú előzetes álláspontjára az eljárás alá vont a VJ/28-59/2018. számú beadványában tette meg észrevételeit, fenntartva a korábbiakat és kiemelve, hogy álláspontja szerint
- az Fttv. nem alkalmazható a jelen ügyben,
 - nem bizonyított a vizsgált magatartás ügyleti döntés befolyásolására, jelentős torzításra való alkalmassága,
 - a magatartás nem minősül folyamatosnak.
73. Az eljárás alá vont álláspontját a versenyfelügyeleti eljárásban tartott – zárt – tárgyaláson⁷⁸ is fenntartotta.

Az eljárás alá vont kötelezettségvállalása

74. Az eljárás alá vont először a VJ/28-52/2018. számú beadványában tett indokolást is tartalmazó, részletesebb kötelezettségvállalási nyilatkozatot, amelyet a VJ/28-59/2018. számú beadványában kiegészített, majd a versenyfelügyeleti eljárásban tartott tárgyaláson, valamint a VJ/28-63/2018., VJ/28-65/2018. és VJ/28-66/2018. számú iratokban pontosított, illetve összegzett.
75. Az eljárás alá vont felhívta a figyelmet arra, hogy a POY díjazási rendszer további működésére a szokásosnál nagyobb negatív hatással lehet az elmarasztaló határozat, hiszen egy díjazási szolgáltatás esetén nagy szerepe van a díj presztízsének. Egy elmarasztaló határozat, amely a teljes piaci gyakorlat és a díjazási gyakorlatok elvi áttekintése nélkül születik meg, a POY díjazási rendszer számára versenyhátrányt, a többi termékdíjazás számára jelentős versenyelőnyt jelenthet.
76. Az eljárás alá vont határozott meggyőződése, hogy magatartása nem sérti a vonatkozó rendelkezéseket. Az Év Terméke Díj kapcsán más országban nem indult versenyhatósági eljárás és nem született ilyen jellegű elmarasztaló határozat sem. Hangsúlyozza, hogy az eljárás során a jogi értékelés vélelmekre, nem pedig logikailag vagy tények alapján bizonyított állításokra, következtetésekre épül.
77. Ugyanakkor, mivel az eljárás az eljárás alá vontnak eddig is már igen jelentős költséget jelentett, illetve az eljárás elhúzódása veszélyezteti az eddig elvégzett munka eredményeit, az eljárás alá vont kérte az általa előterjesztett kötelezettségvállalások elfogadása mellett az eljárás lezárását.
78. Az eljárás alá vont előadta, hogy a Gazdasági Versenyhivatal elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa elnökének a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának feltételezett megsértése tárgyában indult eljárásokban tett kötelezettségvállalásról szóló 6/2014. számú közleménye (a továbbiakban: Kötelezettségvállalási Közlemény) értelmében az ügyfél kötelezettséget vállalhat arra, hogy magatartását meghatározott módon összhangba hozza az alkalmazandó jogszabályi rendelkezésekkel.
79. Az eljárás alá vont megítélése szerint a közérdek hatékony védelme ezzel maximálisan biztosítható. Az eljárás alá vont előadta, hogy aktuálisan szüneteltette a vizsgált magatartást, ami nyilván jelzi törvénykövető magatartásának szándékát. Ugyanakkor az eljárás alá vont szeretné folytatni ezt a tevékenységét, mert a több mint egy éve tartó vizsgálati folyamat jelentős lekötöttséget és költségeket okozott, továbbá mert hazai és nemzetközi szerződéses elkötelezettsége miatt sem szeretne további több hónapot kihagyni a díjazási tevékenysége folytatásában.

⁷⁸ VJ/28-60/2018. számú jegyzőkönyv

80. Az eljárás alá vont a Kötelezettségvállalási Közlemény 25. pontjában foglaltakra tekintettel terjesztette elő vállalásait, azaz megítélése szerint a magatartás ismételt tanúsításának elkerülését biztosító átlátható és ellenőrizhető magatartási szabályok betartására vállal kötelezettséget.
81. Az eljárás alá vont úgy ítélte meg, hogy érdemben mindenben megfelel a Kötelezettségvállalási Közlemény IV. szakaszában felsorolt azon körülményeknek, amik a kötelezettségvállalási nyilatkozat befogadása mellett szólnak:
- bár a vállalat benyújtása nem az eljárás vizsgálói szakaszában került sor, de még a versenytanácsi szak legelején és így az érdemben képes csökkenteni az eljárás kapcsán felmerülő költséget, lehetővé teszi az eljárás gyorsítását, ami az eljárás alá vont elemi érdekei is egyben,
 - a Gazdasági Versenyhivatal vagy más hatóság a Gazdasági Versenyhivatal kötelezettségvállalási nyilatkozat tárgyában meghozandó döntésének meghozatalát megelőző öt évben nem állapította meg, hogy az eljárás alá vont vállalkozás megsértette az Fttv.-nek, illetve a közlemény 12. pontjában jelzett más jogszabálynak a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen, jellemzően megtévesztésre alkalmas kereskedelmi gyakorlatok elleni védelmét szolgálni hivatott rendelkezését,
 - a Gazdasági Versenyhivatal eljárásának megindulását követően az eljárás alá vont vállalkozás pozitív magatartást tanúsított, magatartását, kereskedelmi gyakorlatát önkéntesen felfüggesztette,
 - a kötelezettségvállalási nyilatkozat elfogadásának eredményeként módosuló kereskedelmi gyakorlat túlmutat az adott ügyön, így különösen más, az eljárásban nem érintett termékek, szolgáltatások vonatkozásában is az eljárás alá vont vállalkozás kereskedelmi gyakorlatának a fogyasztók szempontjából kedvezőnek minősülő módosulását eredményezi.
82. Az eljárás alá vont úgy ítélte meg továbbá, hogy érdemben semmi nem szól a vállalat befogadása ellen (a Kötelezettségvállalási Közlemény V. szakaszában felsorolt azon körülményekre figyelemmel, amelyek a kötelezettségvállalási nyilatkozat befogadása ellen szólnak):
- korábban nem vállalt kötelezettséget, ellene nem szabtak ki bírságot,
 - nem tanúsított a valós tényállás feltárásának meghiúsítására irányuló vagy azt eredményező, illetőleg arra alkalmas magatartást, s emiatt vele szemben Gazdasági Versenyhivatal a Tpv. 61. §-a (1) bekezdésének alkalmazásával eljárási bírságot nem szabott ki,
 - azonos vagy jelentős mértékű hasonlóságot mutató tényállás mellett más ügy(ek)ben más vállalkozás(ok) már a Gazdasági Versenyhivatal által elfogadott kötelezettségvállalási nyilatkozatot nem nyújtott(ak) be,
 - a kötelezettségvállalás elfogadásával elérhető várható előnyöknél nem bír nagyobb súllyal a tényállás teljes körű tisztázásához és az adott kereskedelmi gyakorlat jogi minősítéséhez fűződő közérdek,
 - a vizsgált kereskedelmi gyakorlat nem szerepel az Fttv. mellékletében,
 - az adott kereskedelmi gyakorlat megítélése kapcsán nem alakult ki, nem kristályosodott ki joggyakorlat, s a vállalkozások nem bírhattak egyértelmű eligazítással a jogszerű magatartással szembeni elvárás tekintetében,
 - nem érintett az átlagosnál sérülékenyebb fogyasztói kör,
 - nem alkalmas a magatartás jelentős fogyasztói hátrány okozására,
 - az eljárás alá vont vállalkozás a Gazdasági Versenyhivatal folyamatban lévő eljárása alatt olyan, a vizsgálattal azonos vagy azzal jelentős mértékű hasonlóságot mutató kereskedelmi gyakorlatot nem kezdett tanúsítani, amely újabb eljárás megindítását teszi indokolttá,
 - jogszabályi rendelkezés már a kereskedelmi gyakorlat tanúsítását megelőzően nem nyújtott egyértelmű eligazítást a vállalkozások által tanúsítandó kereskedelmi gyakorlatot illetően.

VII.

A jogszabályi keretek

83. Az Fttv. 1. §-ának (1) bekezdése értelmében ez a törvény állapítja meg az áruhoz kapcsolódó, a kereskedelmi ügylet lebonyolítását megelőzően, annak során és azt követően a fogyasztóval szemben alkalmazott kereskedelmi gyakorlatokra vonatkozó követelményeket, és az azok megsértésével szembeni eljárás szabályait. Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése szerint e törvény arra a kereskedelmi gyakorlatra terjed ki, amely Magyarország területén valósul meg, továbbá arra is, amely Magyarország területén bárkit fogyasztóként érint.
84. Az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat.
85. A (2) bekezdés szerint tisztességtelen az a kereskedelmi gyakorlat,
- a) amelynek alkalmazása során a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója nem az ésszerűen elvárható szintű szakismerettel, illetve nem a jóhiszeműség és tisztesség alapelveinek megfelelően elvárható gondossággal jár el (a továbbiakban: szakmai gondosság követelménye), és
 - b) amely érzékelhetően rontja azon fogyasztó lehetőségét az áruval kapcsolatos, a szükséges információk birtokában meghozott tájékozott döntésre, akivel kapcsolatban alkalmazzák, illetve akihez eljut, vagy aki a címzettje, és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készteti, amelyet egyébként nem hozott volna meg (a továbbiakban: a fogyasztói magatartás torzítása), vagy erre alkalmas.
86. Az Fttv. 4. §-ának (1) bekezdése előírja, hogy a kereskedelmi gyakorlat megítélése során az olyan fogyasztó magatartását kell alapul venni, aki ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el, figyelembe véve az adott kereskedelmi gyakorlat, illetve áru nyelvi, kulturális és szociális vonatkozásait is.
87. Az Fttv. 19. §-ának c) pontja értelmében a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelenségének megállapítására irányuló eljárásra az Fttv.-ben meghatározott eltérésekkel a Gazdasági Versenyhivatal eljárása tekintetében a Tptv. rendelkezéseit kell alkalmazni.
88. A Tptv. 76. § (1) bekezdés m) pontja alapján az eljáró versenytanács határozatában a 75. § alapján a vállalkozást a kötelezettségvállalás teljesítésére kötelezi.
89. A Tptv. 75. § (1) bekezdés értelmében, ha 67. § (2) bekezdése alapján indított versenyfelügyeleti eljárásban vizsgált magatartás tekintetében az ügyfél kötelezettséget vállal arra, hogy magatartását meghatározott módon összhangba hozza az alkalmazandó jogszabályi rendelkezésekkel, és a közérdek hatékony védelme ilyen módon is biztosítható, az eljáró versenytanács határozatában kötelezővé teheti a vállalat teljesítését anélkül, hogy a határozatban a jogsértés megvalósulását vagy annak hiányát megállapítaná. Ha az ügyfél a vizsgált magatartással időközben felhagyott, a magatartás ismételt tanúsításának elkerülését biztosító átlátható és ellenőrizhető magatartási szabályok betartására vállalható kötelezettség.
90. A Tptv. 46. § (1) bekezdése szerint az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) rendelkezéseit a versenyfelügyeleti eljárásban akkor kell alkalmazni, ha azt a törvény kifejezetten előírja.

VIII.

Az értékelés keretei és a vizsgált magatartás kapcsán felmerült kérdések

91. Figyelemmel arra, hogy az eljáró versenytanács kötelezettségvállalást fogadott el a versenyfelügyeleti eljárásban, így az értékelés keretei kapcsán is csak azon megállapításokat rögzíti, amelyek relevánsak voltak a kötelezettségvállalás elfogadása kapcsán (illetve annak körében, hogy miért nincs helye a

versenyfelügyeleti eljárás megszüntetésének), illetve amelyek a jelen ügyön túlmutatóan, akár a kötelezettségvállalás teljesítése körében is irányadóak lehetnek.

92. A vizsgált megjelölés, logó leghangsúlyosabb eleme az „Év terméke díj (évszám)” szöveg, amely a figyelmet felkeltő piros színű háttéren a legnagyobb betűkkel szedve szerepel. A logó kisebb betűkkel szedve utal a díj odaítélésének módjára („A fogyasztók döntése alapján”), illetve apró betűvel a közvélemény-kutatás kiterjedtségére („A GfK Hungária 2000 fős közvélemény-kutatása alapján”), valamint arra, hogy a minősítési rendszeren belül mely kategóriának nyertese a termék, termékcsalád vagy szolgáltatás.
93. A logón megjelenített információ esetében felmerült azonban, hogy az nincs összhangban a termékdíjazási rendszer tematikájával, hiszen az eljárás alá vont nem tesz utalást a díjazási rendszer speciális jellegére, miszerint az annak alapjául szolgáló kutatás a termék-innovációra fókuszál, és nem a fogyasztók számára releváns olyan alapvető szempontokra mint ár (ár/érték arány), minőség, megbízhatóság – amely jellemzőkre vonatkozóan az egyes fogyasztók visszajelzést várhatnak egymástól. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint ugyanis az innováció, az újdonság jelentőségének, hasznának, ajánlhatóságának a megítélése inkább szakmai, mint laikus kérdés, így a fogyasztók ellenkező információ hiányában egyáltalán nem gondolnak innovációval (ezen belül újszerű csomagolással, funkcióval, design-nal) kapcsolatos véleményekre.
94. A jelen versenyfelügyeleti eljárásban az a speciális helyzet áll fenn, hogy az eljárás alá vont által meghatározott, illetve kontroll alatt tartott, vizsgált (fogyasztókhoz eljutott) kereskedelmi gyakorlat más piaci szereplők, az üzleti partnerei kereskedelmi és egyéb kommunikációs gyakorlatának is részét képezte, így végső soron olyan üzleti döntések torzításához vezethet, amelyek nem az eljárás alá vont termékeit érintik. Ezen körülmény azonban nem befolyásolja a magatartás megítélését,⁷⁹ az érdekeltség (ekként az Fttv. szerinti felelősség) körében felmerült szempontokon túl különös tekintettel arra, hogy a kereskedelmi gyakorlat kialakítása és tartalma is csak az eljárás alá vonthoz köthető, továbbá módosítása is csak az eljárás alá vonttól várható, arra a vele szerződött vállalkozások nem jogosultak. A díjazást elnyerő és a logót használó termékekkel kapcsolatos üzleti döntések érintettsége nem zárja ki azt, hogy a jelen versenyfelügyeleti eljárásban közvetlenül érintett termék, a díjazási rendszer és annak tájékoztatási gyakorlata alkalmas legyen üzleti döntések befolyásolására.
95. Általános követelményként fogalmazódik meg, hogy a vállalkozásnak a fogyasztók vagy más piaci szereplők irányában tanúsított kereskedelmi vagy más üzleti gyakorlata feleljen meg a tisztesség követelményének, s így a magáról vagy áruinak lényeges tulajdonságáról adott, a címzett körnek szóló tájékoztatása igaz és pontos legyen. Sérül a kiegyensúlyozott, pontos, valós, a torzítatlan fogyasztói üzleti döntést segítő tájékoztatás követelménye, ha egy kereskedelmi gyakorlat szélesebb vagy más, kedvezőbb tartalmat sugall a fogyasztók számára (figyelemmel a lehetséges fogyasztói értelmezésre és észlelésre is), mint ami a valóságban fennáll.
96. Jelen ügyben az érintett fogyasztók magatartásának értékelése során az Fttv. 4. §-ának (1) bekezdésében meghatározott ésszerűen tájékozottan eljáró fogyasztó magatartását kell alapul venni, tekintettel arra is, hogy nem azonosítható olyan csoport, amelynek tagjai az adott kereskedelmi gyakorlat vagy annak alapjául szolgáló áru vonatkozásában koruk, hiszékenyséjük, szellemi vagy fizikai fogyatkozásuk miatt különösen kiszolgáltatottak lennének.
97. A vizsgált magatartás esetében a fogyasztó egyik üzleti döntése arra vonatkozik, hogy azt a terméket részesítse-e előnyben vásárlás során, amely rendelkezik az Év Terméke Díj logóval, vagy egy másikat, amely nem rendelkezik a fogyasztói bizalmat erősítő tanúsítvánnyal – így járulva hozzá a díjazási rendszer működéséhez, ami által ezen döntések is közvetlenül összefüggenek a díjazási rendszerrel kapcsolatos további döntésekkel.
98. Egy termék más fogyasztók általi (kedvező) értékelése fontos tényező a vásárlásra irányuló fenti döntésnél. A fogyasztók véleményére, tapasztalatára alapozva a vásárlót könnyebb meggyőzni, hogy a

⁷⁹ VJ/108/2015., VJ/63/2017. számú ügy

megszokott termék helyett az elégedettséget, pozitív fogyasztói véleményt igazoló logóval ellátott terméket válassza, illetve – megerősítve korábbi döntését – ne válasszon más terméket. Ezt a szempontot az eljárás alá vont szolgáltatása kapcsán közzétett kereskedelmi gyakorlatok fogyasztóknak és üzletfeleknek szóló tartalma is alátámasztja (lásd a 64. és 65. pontokat).

99. A fogyasztói vélemények szerepe, súlya kapcsán nem mellőzhető, hogy 2019. november 27-én kihirdetésre került az Európai Parlament és a Tanács 2019/2161. számú irányelve a 93/13/EGK tanácsi irányelvnek, valamint a 98/6/EK, a 2005/29/EK és a 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek az uniós fogyasztóvédelmi szabályok hatékonyabb végrehajtása és korszerűsítése tekintetében történő módosításáról,⁸⁰ az – alapvetően a digitális kihívásokra reflektáló és a piacok transzparenciájának, a végrehajtások hatékonyságának, illetve a szankciók eredményességének növelését célzó – ún. fogyasztóvédelmi New Deal⁸¹ keretében. Az Fttv. által átültetett tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelvet érintő kiegészítések, módosítások közül a fogyasztói értékelésekre, véleményezésre alapuló kereskedelmi gyakorlatok tekintetében kiemelendő, hogy a jövőre nézve jogszabály szerint is jelentős információnak minősül(nek) az elhallgatás körében, így mindenképpen meg kell adni azt az információt a fogyasztóknak, hogy a kommunikációkban megjelenő fogyasztói értékelések valóságát a vállalkozás hogyan biztosítja.

Tárgyi hatály, hatáskör és illetékesség

100. A vizsgált magatartásra az Fttv. rendelkezései alkalmazandók tekintettel arra, hogy az eljárás alá vont által alkalmazott tájékoztatások természetes személy fogyasztóknak is szólnak, illetve eljutnak, a vizsgált megjelölés pedig kifejezetten a laikus fogyasztók orientálását célozza.
101. A Tptv. 10/A. § (1) bekezdése alapján a Tptv. 8. § – üzletfelek megtévesztésére vonatkozó – rendelkezéseit akkor kell alkalmazni, ha az üzleti gyakorlat kizárólag önálló foglalkozásával vagy gazdasági tevékenységével összefüggő célok érdekében eljáró személyt érint. Tekintettel arra, hogy a vizsgált kereskedelmi gyakorlat elérhető volt fogyasztók és üzletfelek számára egyaránt, a Tptv. 8. §-a nem alkalmazandó.
102. Az Fttv. 10. § (3) bekezdése szerint a Gazdasági Versenyhivatal kizárólagos hatáskörrel rendelkezik a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt indított ügyekben, ha a kereskedelmi gyakorlat a gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmas.
103. Jelen eljárásban a gazdasági verseny érdemi érintettsége fennáll, tekintettel arra, hogy az „Év Terméke Díj - A fogyasztók döntése alapján” megjelölést az azt elnyerő vállalkozások a kereskedelmi kommunikációjukban országos kiterjedtséggel használják, és ezáltal valószínűsíthetően széles fogyasztói kört ér el. Így az Fttv. 11. § (1) bekezdés a) pontja alapján az eljárás, a vizsgált kereskedelmi gyakorlat értékelése a Gazdasági Versenyhivatal hatáskörébe tartozik.
104. A Gazdasági Versenyhivatal illetékességét a Tptv. 45. §-a állapítja meg.

Az eljárás alá vont felelősségének kérdése

105. Az Fttv. 9. § (1) bekezdése értelmében a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértéséért felel az a vállalkozás, amelynek a kereskedelmi gyakorlattal érintett áru értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll.
106. Bár az eljáró versenytanács nem állapított meg jogsértést, így az eljárás alá vont felelősségének a megállapíthatósága sem releváns, azonban az eljáró versenytanács a jelen ügyben kiemelten fontosnak

⁸⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019L2161&from=EN>

⁸¹ Az Európai Parlament és a Tanács 98/6/EK irányelve (1998. február 16.) a fogyasztók számára kínált termékek árának feltüntetésével kapcsolatos fogyasztóvédelemről (PID), az Európai Parlament és a Tanács 2011/83/EU irányelve (2011. október 25.) a fogyasztók jogairól (CRD), a Tanács 93/13/EGK irányelve (1993. április 5.) a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről (UCTD) és az Európai Parlament és a Tanács 2005/29/EK irányelve (2005. május 11.) a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól (UCPD).

tartja annak hangsúlyozását, hogy az eljárás alá vont érvei ellenére jogsértés megállapítása esetén az eljárás alá vont felelőssége is megállapítható lenne a jogsértő kereskedelmi gyakorlatért az Fttv. 9. § (1) bekezdésében alkalmazott érdek-elv figyelembevételével, tekintettel arra, hogy a vizsgálattal érintett megjelölést az eljárás alá vont értékesíti, és ezzel összefüggésben a szolgáltatás igénybevételének ösztönzése, ismertségének és elismertségének a növelése az eljárás alá vontnak közvetlenül érdekében állt, mivel abból bevétele származott, illetve származik a vizsgált időszakban.

107. A versenytanácsi gyakorlat értelmében egy jogsértő kereskedelmi gyakorlatért több vállalkozás is felelősséggel tartozhat az érdekeltségétől és/vagy a közreműködése mértékétől, jellegétől függően. Ekként elképzelhető, hogy érdek-elv alapon egy termék jogsértő kereskedelmi gyakorlatáért a termék gyártója, forgalmazója és kiskereskedője/szolgáltatója is számonkérhető lehet a vizsgált kereskedelmi gyakorlat egyes jellemzőire, a kialakítás és közzététel, a partneri együttműködés speciális körülményeire is figyelemmel.
108. A jelen ügyben megállapítható, hogy a vizsgált kereskedelmi gyakorlat kialakítása egyértelműen és kizárólagosan az eljárás alá vonthoz köthető. Az eljárás alá vont határozza meg a megjelölés és a logó használatának kereteit, valamint a díjazási rendszert bemutató, PR-jellegű tartalmak (pl. cikkek, honlap) is az eljárás alá vont érdekeit szolgálják.

A vizsgálat iránya, a megfogalmazott kérdések, kifogások

109. A jelen ügyben vizsgált gyakorlat az Fttv. 3. § (2) bekezdése szerinti tényállás sérelmét vetette fel. A magatartás értékelése nélkül is szükséges kiemelni, hogy az Fttv. 3. § (2) bekezdése szerinti tényállás körében egyrészt az vizsgálandó, hogy az adott piaci szereplő magatartása megfelelt-e a szakmai gondosság követelményének, másrészt az, hogy ezen magatartása alkalmas volt-e a fogyasztók ügyleti döntésének befolyásolására. A szakmai gondosság követelményének a sérelme tehát akkor vezet jogsértéshez, ha az érzékelhetően rontja az érintett fogyasztó lehetőségét az áruval kapcsolatos, a szükséges információk birtokában meghozott tájékozott döntésre, és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készíti vagy készítheti, amelyet egyébként nem hozott volna meg.
110. A szakmai gondosság követelményén belül pedig az vizsgálandó, hogy az érintett vállalkozás a vizsgált kereskedelmi gyakorlat kialakítása, megvalósítása során
- az ésszerűen elvárható szintű szakismerettel, illetve
 - a jóhiszeműség és tisztesség alapelveinek megfelelő gondossággal jár-e el.
111. Kiemelendő, hogy a joggyakorlat értelmében nem az elvárható szakmai gondosságnak megfelelően jár el az a vállalkozás, amely a fogyasztókkal szemben megvalósított kereskedelmi gyakorlatának tanúsítása során figyelmen kívül hagyja a lehetséges fogyasztói értelmezést. Egy kommunikációs állításnak az igazolási kötelezettségre kiható értelmezése során nem bír jelentőséggel, hogy a vállalkozás a kifogásolt állítást miként értelmezi, a közléssel mit szeretett volna kifejezésre juttatni, mivel azt a fogyasztó szempontjából kell értelmezni. A fogyasztói értelmezés során jelentősége lehet annak is, hogy a vállalkozások nem céltalanul, hanem a fogyasztók figyelmének a felkeltése érdekében reklámoznak, így alapvetően pozitív tartalmú üzeneteket fogalmaznak meg.
112. Az eljáró versenytanács hangsúlyozza, hogy a versenyfelügyeleti eljárásnak nem volt tárgya, így nem is értékelte vagy vizsgálta a díjazásban résztvevő, pályázó termékek minőségét, innovatív jellegét, illetve önmagában nem, csak a kereskedelmi gyakorlattal összefüggésben vizsgálta a díjazási rendszert vagy a zsűri működését, szakmaiságát, illetve a piackutatási tevékenységet. Az eljáró versenytanács ugyanis az eredmények interpretálását jelentő kereskedelmi gyakorlatot értékeli annak függvényében, hogy az eredmények (a rendszer, ezen belül az egyes díjazási lépések, a piackutatás jellemzői alapján) mennyire vannak összhangban az érintett megjelölés (szlogen, logó) lehetséges fogyasztói értelmezésével.

113. Az eljárás alá vont tehát akkor sértené meg a szakmai gondosság követelményét, ha rendszerének, a díjazás mechanizmusainak (azok esetleges hiányosságainak, problémáinak) az ismeretében úgy hirdet győztest, illetve akként engedi használni üzleti partnereinek a megjelölést és a logót, hogy annak a mögöttes rendszer nem felel meg.
114. A fentiek fényében az eljáró versenytanács alapvetően azt a kérdést fogalmazta meg, hogy összhangban van-e a vizsgált díj (megjelölés és logó) üzenete a mögöttes eredményekkel, figyelemmel arra is, hogy az eljáró versenytanács azt valószínűsítette, hogy a vizsgált kereskedelmi gyakorlat, azon belül különösen a nyertes termékek csomagolásán és egyéb kommunikációiban látható megjelölés (logó) alapján a fogyasztók (ellenkező tudás, illetve információ hiányában) azt feltételezik, hogy
- a megjelölésre, kiemelésre érdemes termék
 - a versenytársai között (egy adott, esetlegesen a kommunikációban is látható kategórián belül)
 - a legjobb értékelést kapta
 - a felhasználói, tényleges fogyasztói körében,
- miközben
- alapvetően csak két (esetleg három) közeli versenytárs összehasonlítására kerül sor a termékkategória elnevezésének tágabb megfogalmazásától függetlenül,
 - alapvetően egy újszerűsége/innovációra vonatkozó lekérdezésről volt szó, a külsőségekben megnyilvánuló, illetve a leírásokból eredő vonzóságra, attraktivitásra és innovációra vonatkozóan kérdezték a fogyasztókat, úgy, hogy
 - a tényleges tapasztalattal rendelkező felhasználók száma alacsony, továbbá nincs arra vonatkozóan elvárás, hogy olyan fogyasztók mondjanak – relatív, azaz az összehasonlítás alapján képező – véleményt, akik mindkettő (vagy mindhárom terméket) próbálták volna.
115. Figyelemmel arra, hogy a Gazdasági Versenyhivatal kikristályosodott gyakorlata szerint a szakmai gondosság követelményébe – a fogyasztói értelmezés figyelembe vételén túl – beletartozik az is, hogy egy díjazási rendszer (egy kommunikációs keret) alkalmazása egy előzetesen rögzített, az egész szervezetre kiterjedően következetesen alkalmazott követelményrendszer alapján történjen, így az eljáró versenytanács további kérdéseket is megfogalmazott. Ahhoz ugyanis, hogy megbízható és kiszámítható legyen egy termékdíjazási rendszer, a szervezőnek kiszámítható módon előre, egyértelműen meg kellene határoznia pl. a nevezési és részvételi feltételeket, behatárolnia a nevezők pontos körét, a versenyző kategóriákat, meghatározni a döntési jogköröket a díjazási rendszer egyes fázisai során, és e szabályokat következetesen alkalmaznia is kell.
116. A díjazási rendszer működésével kapcsolatban a fentiekre is figyelemmel az eljáró versenytanács többek között az alábbi kérdéseket vetette fel a fogyasztói értelmezés kapcsán felmerült kérdéseken túl:
- a nevezhető termékek körének új és innovatív voltát a szabályrendszer hogyan garantálja,
 - mennyire átlátható és kiszámítható a termékkategóriák (utólagos) megállapítása,
 - hogyan működik, mennyire formalizáltan és dokumentáltan az előválogatás (a zsűrizsavazás),
 - közvélemény-kutatásban mennyire objektív az összehasonlításban szereplő termékek megjelenítése,
 - milyen szerepe van a közvélemény kutatásnak, illetve a megkérdezettek tényleges tapasztalatainak a díjazási rendszeren belül,
 - mely eredmények, előnyök kommunikálása lehet félrevezető.

IX.

Az eljárás alá vont kötelezettségvállalásának értékelése

Általános megfontolások

117. Egy kötelezettségvállalás értékelése körében az eljáró versenytanácsnak egyrészt arról kell döntenie, hogy az adott ügyben egyáltalán elfogadható-e kötelezettségvállalás, másrészt arról, hogy az eljárás alá vont vállalása alkalmas-e arra, hogy azt határozatában – jogsértés vagy annak hiányának kimondása nélkül – az eljáró versenytanács kötelezettségként előírja.
118. Az eljáró versenytanács általánosságban megjegyzi a Tpvt. 75. §-ának (1) bekezdése szerinti döntésekkel kapcsolatban, hogy egy magatartás érdemi értékelésének (jogsértés megállapíthatóságát vizsgáló) tesztje nem lehet azonos a Tpvt. 75. § (1) bekezdése szerinti tesztel. Sőt, az eljáró versenytanács a Tpvt. 75. § szerinti vállalás teljesítését csak a jogsértés vagy annak hiánya megállapítása nélkül írhatja elő, így a kötelezettségvállalás elfogadásával záruló ügyekben nincs is lehetőség a jogsértés érdemi tesztjének elvégzésére. A jogsértés vagy annak hiányának megállapítása a tényállás teljes körű tisztázását és a magatartás alapos mérlegelését, értékelését igényelné. Ezzel szemben a Tpvt. 75. § (1) bekezdése szerinti teszt keretében azt kell bemutatni, hogy az eljárás alá vont vállalása mellett a magatartás összhangba kerül-e az alkalmazandó jogszabályi rendelkezésekkel, mégpedig a közérdek hatékony védelmét biztosító módon.
119. Ugyanakkor az eljáró versenytanács szerint a kötelezettségvállalás mérlegelésekor rendelkezésre álló adatok alapján nyilvánvalóan nem jogsértő esetekben a kötelezettségvállalás alkalmazása nem lehet igazolható (szükséges és arányos) beavatkozás, vagyis a kötelezettségvállalás mérlegelésének időpontjában is még – a vállalás nélküli helyzetet feltételezve – valószínűsíthető kell legyen az eljárás indítására okot adó jogsértés megállapíthatósága (a jogsértést egyértelműen kizáró bizonyítékok rendelkezésre állása esetén nincs helye a Tpvt. 75. §-a szerinti kötelezettségvállalás elfogadásának, mert nem értelmezhető olyan állapot, amelyet összhangba kellene hozni az alkalmazandó jogszabályi rendelkezésekkel, és a közérdek védelme sem indokolhat beavatkozást).
120. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint az alkalmazandó jogszabályi rendelkezésekkel való összhang megteremtése legalább azt kell jelentse, hogy a vizsgálat indítására okot adó és a vizsgálat során feltárt bizonyítékok alapján egyértelműen továbbra sem kizárhatóan jogsértést valószínűsítő helyzethez képest a vállalás azt eredményezze, hogy annak teljesítésekor, előre tekintő jelleggel már ne lehessen jogsértést valószínűsíteni (vagy a jogsértés megvalósításának valószínűsége érdemben csökkenjen). A közérdek hatékony védelmének követelménye pedig az eljáró versenytanács álláspontja szerint két oldalról vizsgálható. Egyrészt a vállalás révén előálló magatartás a piac, illetve a fogyasztók számára általuk érzékelhető előnyt kell, hogy biztosítson. Emellett figyelembe vehető az is, ha az eljárás kötelezettségvállalással való lezárása a tényállás teljes feltárásához és értékeléséhez képest erőforrás-megtakarítást, illetve jogalkalmazási hatékonyság növekedést (mint az eljárás költség- és időigényének csökkentése, illetve a bizonyítási nehézségekből adódó bizonytalanság elkerülése) eredményez.
121. A fentebb kifejtetteket is figyelembe véve, az eljáró versenytanács álláspontja szerint a jelen ügyben kötelezettségvállalás elfogadása mellett szolt, hogy
- az eljárás indítására okot adó, valószínűsített jogsértést egyértelműen kizáró bizonyítékok nem állnak a rendelkezésre, továbbá
 - a versenyfelügyeleti eljárás megszüntetésének sincs helye azon az alapon, hogy – a Tpvt. 60/A. § (1) bekezdés b) pontja értelmében – az eljárás során beszerzett bizonyítékok alapján nem állapítható meg, hogy a magatartás jogsértő-e, és az eljárás folytatásától sem várható eredmény,
 - a vizsgált magatartás kapcsán felmerült esetleges sérelem az eljárás alá vont kötelezettségvállalási csomagjával hatékonyan kezelhető a közérdek védelmében.

A kötelezettségvállalás célját érintő megfontolások

122. Az eljáró versenytanács általánosságban megjegyzi, hogy a kereskedelmi gyakorlatokra figyelemmel indult versenyfelügyeleti eljárások esetében alkalmazandó Kötelezettségvállalási Közlemény 9. pontja értelmében a kötelezettségvállalást elfogadó határozat funkciója az eljárás alá vont vállalkozás magatartásának korrekciója, a nem jogsértő helyzet elérése, úgy, hogy
- a) a közérdek érvényesítése mellett
 - b) az eljárás alá vont vállalkozás, valamint a versenytársak és más piaci szereplők magatartását is orientálja, számukra iránymutatást nyújtson, és eközben
 - c) a tényállás teljes tisztázásának és jogi értékelésének elmaradása révén jogalkalmazási költség és idő kerüljön megtakarításra, lehetővé téve
 - ca) a Gazdasági Versenyhivatal rendelkezésére álló erőforrások minél hatékonyabb felhasználását,
 - cb) az eljárások meggyorsítását.
123. Az eljáró versenytanács a Tptv. 75. §-a, valamint a Kötelezettségvállalási Közlemény alapján értékelte az eljárás alá vont kötelezettségvállalási nyilatkozatát. Az eljáró versenytanács elsődlegesen megjegyzi, hogy nem azonosított olyan egyértelmű körülményt a jelen ügyben, amely általában – bármely tartalmú – kötelezettségvállalás elfogadhatósága ellen szólna, miközben azt is megállapította, hogy az eljárás alá vont kötelezettségvállalási csomagja
- alkalmas arra, hogy a 93. és 114-116. pontokban megfogalmazott kifogásokat kezelje, így az eljárás alá vont magatartását összhangba hozza az alkalmazandó jogszabályi rendelkezésekkel,
 - a piaci szereplők számára iránymutató lehet, különös figyelemmel arra, hogy a jelen versenyfelügyeleti eljárásban vizsgált kereteken túlmutat (hiszen egyrészt a vállalkozáscsoport több tagját is érintik a megfelelési törekvések, másrészt a megfelelési törekvések tárgya is meghaladja a jelen ügyben lefedett kérdéseket, mivel általános versenyjogi megfelelésnek minősül),
- ekként megvalósulhatnak a kötelezettségvállalás elfogadásának céljai.

A kötelezettségvállalás elfogadása elleni és melletti körülmények

124. A kötelezettségvállalás elfogadása ellen szólhat, hogy a kötelezettségvállalás elfogadásával elérhető várható előnyöknél nagyobb súllyal bír a tényállás teljes körű tisztázásához és az adott kereskedelmi gyakorlat jogi minősítéséhez fűződő közérdek [lásd a Kötelezettségvállalási Közlemény 35. pont d) alpontját]. Kérdés tehát, hogy ezen körülményt ellensúlyozni tudja-e a jelen ügyben – a piaci jellemzőkre is tekintettel – az eljárás alá vont kötelezettségvállalásával elérhető eredmények összessége. Az eljáró versenytanács szerint a jelen ügyben ebben a tekintetben annak van különös jelentősége, hogy a benyújtott kötelezettségvállalás elfogadása mennyiben jelentene kedvezőbb kimenetet a közérdeket nézve, mint a jogsértés megállapítása, a vizsgált és kifogásolt magatartástól való eltiltás, valamint a figyelmeztetés intézményének az alkalmazása (megfelelést célzó belső eljárásrend kialakításának előírása mellett) összességében.
125. A kötelezettségvállalás elfogadása mellett szól (a 123. pontban hivatkozottan túl), hogy az eljárás alá vont nem sértette meg korábban az Fttv.-nek, illetve a Kötelezettségvállalási Közlemény 12. pontjában jelzett más jogszabálynak a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen, jellemzően megtévesztésre alkalmas kereskedelmi gyakorlatok elleni védelmét szolgálni hivatott rendelkezését (Kötelezettségvállalási Közlemény 30. pont).
126. A Közlemény 34. pontja szerint a kötelezettségvállalási nyilatkozat elfogadása mellett szóló körülmény, ha a kötelezettségvállalási nyilatkozat elfogadásának eredményeként módosuló kereskedelmi gyakorlat túlmutat az adott ügyön, így különösen más, az eljárásban nem érintett termékek, szolgáltatások vonatkozásában is az eljárás alá vont vállalkozás kereskedelmi

gyakorlatának a fogyasztók szempontjából kedvezőnek minősülő módosulását eredményezi. A jelen ügyben értékelt kötelezettségvállalás két tekintetben mutat túl az adott ügyön: a versenyjogi megfelelési törekvések (különösen a piaci szereplők és a partnerek felé irányuló kommunikáció révén) meghaladják a fogyasztói ügyleti döntések sérelmével kapcsolatos tárgyat, továbbá az eljárás alá vonton túl a megfelelési vállalások a vállalkozáscsoportra is kiterjednek, így más termékek is érintettek a vállalásban.

127. Szintén a vállalási csomag elfogadását támogatja (a 123. pontban leírtakon túl, különösen kiemelve, hogy a vállalás kiterjed a vállalkozáscsoportjához köthető további, de eltérő alapú díjazási rendszerekre is), hogy

- az eljárás alá vont nem kérte üzleti titokként kezelni vállalásait (lásd a Kötelezettségvállalási Közlemény 28. pontját),
- ugyan nem a vizsgálati szakban, de még az eljáró versenytanács előzetes álláspontját megelőzően nyújtotta be az eljárás alá vont (lásd a Kötelezettségvállalási Közlemény 29. pontját),
- a kötelezettségvállalási nyilatkozat kellő részletezettségű és annak a vállalására is kiterjed, hogy a vállalkozás mikor és milyen módon igazolja a kötelezettségek teljesítését (lásd a Kötelezettségvállalási Közlemény 26-27. pontjait),
- tartalmazza egyrészt a gyakorlata módosítását (ideértve a kereskedelmi gyakorlat módosításán túl a díjazási rendszer egészét érintő kisebb-nagyobb változtatásokat, garanciákat), másrészt annak a biztosítását is (magatartási szabályok, megfelelési törekvések révén), hogy a magatartása a jövőre nézve ne legyen jogsértő (lásd a Kötelezettségvállalási Közlemény 24-25. pontjait).

128. A fentiekre figyelemmel az eljáró versenytanács arra a megállapításra jutott, hogy az eljárás alá vont kötelezettségvállalási csomagja és az általa elérhető eredmények (tudatosság növelés a piaci szereplők és a fogyasztók körében, iránymutató gyakorlat a pályázati alapú díjazási rendszerekre nézve) összességében ellensúlyozzák az elfogadás elleni érvet, továbbá a kötelezettségvállalás garanciát tartalmaz arra nézve, hogy az eljárás alá vont a magatartását összhangba hozza az alkalmazandó jogszabályi rendelkezésekkel, valamint a közérdek hatékony védelme a kötelezettségvállalás megvalósítása által is biztosítható.

129. Az eljáró versenytanács hangsúlyozza, hogy egy kötelezettségvállalás elfogadása mellett nem lehet érv az, hogy a jogsértés kimondása az érintett piaci szereplőt (annak hírnevét, üzleti reputációját és ekként partneri viszonyait) hátrányosan érinti, annak tevékenységét esetlegesen ellehetetleníti, mivel azon piaci szereplőknek, akik akár figyelmetlenségből, de jogsértést követnek el mindenképpen maguknak kell viselniük a versenyfelügyeleti eljárások vagy azok következményeinek a kockázatát – a jelen ügyben sem volt az eljáró versenytanács az eljárás alá vont ezen irányú előadására tekintettel.

A kötelezettségvállalás teljesítésével kapcsolatos megjegyzések, észrevételek

130. Az eljárás alá vont kötelezettségvállalási csomagját a VJ/28-66/2018. számú irat összegzi, annak tartalma szerepel a jelen határozat rendelkező részében is. A kötelezettségvállalás teljesítésének ellenőrzése során azonban a rendelkező részben megfogalmazott egyes kötelezettségeken túl a majdani utóvizsgálatnak figyelemmel kell lennie a kötelezettségvállalás (elfogadásának) Tptv. 75. §-ában is rögzített céljaira, tényezőire (az eljárás alá vont összhangba hozta-e magatartását az alkalmazandó jogszabályi rendelkezésekkel, a közérdek hatékony védelmének biztosítása megvalósult-e), valamint a Kötelezettségvállalási Közlemény 9. pontja szerinti funkciókra.

131. A fentiekre figyelemmel az eljárás alá vontnak a határozat rendelkező részén (a kötelezettségvállalás szövegének szószerinti, szűken vett tartalmán) túlmenően a jelen határozat indokolására, valamint az eljárás alá vont saját előadásaira és magyarázataira is figyelemmel kell lennie a kötelezettségvállalás teljesítése és annak igazolása körében, mivel az utóvizsgálat során (pl.

értelmezési kérdés esetén) a VJ/28-52/2018., VJ/28-59/2018., VJ/28-63/2018. és VJ/28-65/2018. számú iratok tartalmára is tekintettel lehet a majdani vizsgálat.

132. A fentiekén túl az eljáró versenytanács az egyes vállalási elemek kapcsán az alábbiakra hívja fel a figyelmet.

Megfelelési törekvések

133. Az eljáró versenytanács kiemeli, hogy a megfelelési programokkal kapcsolatos elvárásokat a Gazdasági Versenyhivatal elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa elnökének a fogyasztóvédelmi típusú ügyekben kiszabott bírság meghatározásának szempontjairól szóló, 12/2017. számú közleményének egyes pontjai részletezik (lásd a VI.2. fejezetet, különösen pedig a 85-86., illetve a 78-81. pontokat), továbbá az egyes, figyelmeztetéssel zárult versenyfelügyeleti eljárásokban hozott döntések ismertetik.⁸² Az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy egy-egy vállalkozás mérete, tevékenységi köre, üzleti modellje alapvetően meghatározza, hogy milyen mélységű, terjedelmű és típusú megfelelési programot alkalmaz, azonban az egyes általános alapelveket mindegyik programban érvényesíteni szükséges.
134. A megfelelési programok kidolgozásának alapvető célja a gazdasági versenyre vonatkozó jogszabályi és etikai előírások, normák tiszteletben tartására és ezen előírások, illetve normák vállalati gyakorlatba ültetésére és rendszerszintű követésére való törekvés. A megfelelési stratégiának mindenekelőtt arra kell irányulnia, hogy felhívja a vállalkozás figyelmét tevékenysége uniós és/vagy hazai versenyjogi szabályokkal való lehetséges ütközésére és ismertesse, hogy ezek hogyan kerülhetők el, illetve miként kezelhetők a vállalkozás valamennyi szintjén, a munkavállalói szinttől kezdve a felsővezetői szintig. A sikeres megfelelési program biztosítja a vállalkozás számára a jogsértés elkövetésének megelőzését, az esetleges jogsértések késedelem nélkül történő észlelését, ezáltal képessé téve a vállalkozást arra, hogy megtegye a jogsértések elkerüléséhez, illetve azok gyors és hatékony kezeléséhez szükséges lépéseket.
135. A megfelelési stratégiát a vállalat szervezeti struktúrájának valamennyi szintjén terjeszteni kell és a vállalaton belüli egyértelmű kommunikáció érdekében a stratégiát célszerű írásba foglalni. A megfelelési program ideális esetben általános ismertetést nyújt a vonatkozó fogyasztóvédelmi, illetve versenyszabályokról, azok céljáról, valamint kifejti ezek végrehajtásának módját is, emellett útmutatást ad a különös kockázatot jelentő területekre vonatkozóan.⁸³
136. A hatékony megfelelési program gyakorlati tanácsokkal összegzi mind az európai uniós, mind pedig a hazai jogszabályi tilalmakat, ezeket figyelmeztető jelzésekkel, illetve versenyhatósági vagy bírósági joggyakorlatból vett példákkal látja el. A tilalmak felsorolása jelentheti az egyértelműen jogellenes magatartások bemutatása, a figyelmeztető jelzések pedig olyan helyzetekre hívhatják fel a vezetők és alkalmazottaik figyelmét, amelyekben fennáll a versenyjogi szabályokba ütközés lehetőségének kockázata.
137. A megfelelési program továbbá megfelelő támogatottságot kell, hogy élvezzen a vállalat vezetőinek részéről, a jog tiszteletben tartására a vállalat működését meghatározó alapelvként kell tekinteni. A sikeres megfelelési stratégia alapvető jellemzője, hogy világos jelentéstételi mechanizmusokat kell tartalmaznia, így amennyiben a vállalkozás alkalmazottja vagy vezetője észlel, vagy akár csak gyanít valamilyen jogsértést, a programban pontos útmutatást kell találnia arról, milyen lépéseket kell tennie.
138. A megfelelési törekvések során jelentős szerep jut a vállalkozás által alkalmazandó jogszabályokról szóló képzéseknek. Amennyiben a vállalkozás olyan ágazatban folytatja

⁸² Lásd pl. a VJ/46/2017. számú, figyelmeztetéssel zárult versenyfelügyeleti eljárás utóvizsgálatában hozott döntést.

⁸³ Európai Bizottság, Versenyjogi Főigazgatóság: A megfelelés jelentősége, Hogyan biztosíthatják a vállalkozások hatékonyabb módon, hogy megfeleljenek az uniós versenyjogi szabályoknak? című kiadvány (a továbbiakban: A megfelelés jelentősége c. kiadvány), Európai Unió Kiadóhivatala, Luxemburg, 2012, 14. o.
<https://publications.europa.eu/hu/publication-detail/-/publication/78f46c48-e03e-4c36-bbbe-aa08c2514d7a>

tevékenységét, amelynek bizonyos területei különös kockázatokat rejtenek magukban – ha például valamely tevékenység kapcsán korábban már számos versenyjogi jogsértést követtek el – az azt jelenti, hogy ezen a területen különösen körültekintően kell eljárni.

Az igazolási kötelezettséggel kapcsolatos vállalás

139. Az eljáró versenytanács felhívja a figyelmet, hogy a rendelkező részben foglalt kötelezettségek utóvizsgálati versenyfelügyeleti eljárásban történő ellenőrzése során a Gazdasági Versenyhivatal gyakorlata hitelesen és részletesen dokumentált – határidőben érkezett – igazolást vár el, továbbá a rendelkező rész tartalmán túl a kötelezettségvállalás teljesítésének vizsgálata során a Gazdasági Versenyhivatal figyelemmel lehet a jelen versenyfelügyeleti eljárásban keletkezett (különösen az indoklást és egyéb részleteket tartalmazó eljárás alá vonti) iratokra.
140. Mivel a jelen határozat rendelkező részében az eljáró versenytanács nem írta elő minden tekintetben részletesen az egyes vállalások megvalósításának és azok igazolásának kritériumait, pontos körülményeit (pl. az edukáció pontos tartalmát), így az eljáró versenytanács szükségesnek tartja kiemelni, hogy az eljárás alá vont felelősséggel tartozik azért, hogy a kötelezettségvállalási nyilatkozatot tartalmazó és azt kiegészítő, magyarázó beadványainak, az azokban lefektetett elveknek (pl. a közérdek hatékony védelmének biztosítása) is megfelelően, határidőben, valamint önként teljesítse és igazolja a kötelezettségvállalását.
141. Az eljáró versenytanács kiemeli továbbá, hogy nem határozta meg pontosan a határozat rendelkező részében, hogy az egyes vállalások igazolásánál milyen részletezettséget és dokumentáltságot vár el, hiszen egyrészt többféle jogszerű és hiteles igazolás képzelhető el, másrészt ezek az igazolási mechanizmusok az egyes vállalási elemek technológiai háttérétől is függenek. Megjegyzi azonban az eljáró versenytanács, hogy a pusztá nyilatkozat egy vállalási elemről értelemszerűen nem fogadható el, az nem tekinthető részletesen dokumentált és magyarázattal ellátott igazolásnak.
142. Az eljárás alá vontnak célszerű a teljes kötelezettségvállalás-teljesítési folyamatot részletesen (naprakészen) dokumentálnia, a teljesítést követő, utólagos dokumentálás, illetve igazolás nehézségbe ütközhet. Kiemelendő továbbá, hogy az igazoltság mértékét a független, külső szakértő ellenjegyzése egyértelműen növeli.
143. Szükséges azt is kiemelni, hogy a határidők tartása az igazolási kötelezettség esetében is lényeges elvárás.

Az egyes vállalási elemek kapcsán tett megjegyzések

144. Az eljáró versenytanács ebben a körben kiemeli, hogy az eljárás alá vont kötelezettségvállalása akkor érheti el a célját, ha az valóban alkalmas arra, hogy a fogyasztói figyelmet felhívja, a tudatosságot növelje, valamint ha az üzleti partnerek és egyéb piaci szereplők számára is ténylegesen iránymutató lehet – minden azonban azt feltételezi, hogy a vállalások el is juthassanak a fogyasztókhoz, illetve az érintett piaci szereplőkhöz, azok egy nem elhanyagolható számának elérése révén. Az eljáró versenytanács kiemeli, hogy a jelen ügyben is jelentősen összefügg az egyes vállalások teljesítése azok igazolásának megfelelőségével, továbbá mind a teljesítések, mind az igazolások esetében be kell tartania az eljárás alá vontnak a határidőt.
145. Előjáróban kiemelendő, hogy célszerű minden esetben egy vállalat teljesítésének kezdetét, (egy köztes időpontban) folyamatát és végét is igazolni (pl. a honlapon elérhető tájékoztatások esetében több képernyőmentés benyújtásával).
146. Az I. pontban rögzített vállalások kapcsán kiemelendő, hogy azok célja az eljáró versenytanács által az előzetes álláspontban felvázolt, a díjazási rendszer működésével kapcsolatos előzetes kifogások, aggályok orvoslása, így ezek teljesítése során az eljárás alá vontnak az előzetes álláspontban, valamint a VJ/28-61/2018. számú végzésben bemutatott megjegyzésekre, észrevételekre is célszerű figyelemmel lennie.

147. Az eljárás alá vont kötelezettségvállalásának II. pontja kapcsán az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy a módosított logóban a jövőbe megjelenő webhely hivatkozás esetén az elvárás kettős: egyrészt egy működő felületre (legyen az az eljárás alá vont, a díjazási rendszer vagy akár a pályázó, díjazásban résztvevő vállalkozás vagy az adott termék honlapja vagy valamely aloldala) navigálja a fogyasztók vagy egyéb érdeklődőket, másrészt a – közzétett linkről közvetlenül elérhető felületen található – tartalom legyen releváns, objektívan tájékoztasson a díjazás lényeges, alapvető jellemzőiről, a rendszer működéséről (a fogyasztói döntéseket segítő módon). Tehát a webhely hivatkozás révén a fogyasztónak ne kelljen keresgélnie az információkat és meg is érthesse azok tartalmát, a díjazás lényegét.
148. A kötelezettségvállalás III. pontja kapcsán az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy az eljárás alá vont díjazási rendszerének honlapjához kapcsolódó kommunikációs felületeken elsősorban az eljárás alá vont egyes közösségi média felületei, aloldalai és más, az eljárás alá vont által kezelt honlapi tartalmak értendők, azonban értelemszerűen más felületek által (partnereknek vagy alvállalkozóknak szóló tájékoztató levelek, e-DM levelek, hírlevelek stb.) is megvalósulhat a III. pont szerinti helyreigazítás (a honlapi tájékoztatáson túl), annak függvényében, hogy a vállalt teljesítés időszakában az eljárás alá vont mely felületeken végez aktív kommunikációt. Ebben a körben is az a lényeg, hogy a lehető legszélesebb fogyasztói és üzleti partneri körhöz eljusson a tájékoztatás, figyelemfelhívás.
149. A jelen határozat a keltét követő néhány napon belül megtalálható lesz a https://www.gvh.hu/dontesek/versenyhivatali_dontesek aloldalon, azonban az eljáró versenytanács felhívja a figyelmet, hogy a vállalkozásban foglalt link célja, hogy az a konkrét határozatra és nem általában a Gazdasági Versenyhivatal honlapjára vagy valamely menüpontra mutasson, annak érdekében, hogy az érdeklődők egyetlen kattintással eljuthassanak a kötelezettségvállalást előíró határozathoz.
150. Az eljárás alá vont kötelezettségvállalásának IV. pontja kapcsán az eljáró versenytanács rögzíti, hogy elvárt annak igazolása, hogy pontosan mikor, hol és hány (mely vállalkozások alkalmazásában álló) személy képzésére került sor, a képzésben mely szakértők működtek közre, továbbá azt is igazolni kell (minimálisan az előadás anyagok bemutatásával, de akár hang- vagy képfelvétellel), hogy mi volt a képzés tartalma.
151. Az V. pontban foglalt edukációs, iránymutató jellegű vállalkozások kapcsán is hangsúlyozza az eljáró versenytanács, hogy azok akkor érhetik el a kívánt célt, ha valóban alkalmasak a célzott fogyasztói és vállalkozói kör elérésére és figyelmének hatékony felkeltésére. Ekként a brandbook.hu weboldal egyik aloldalán és a productoftheyear.hu weboldal nyitóoldalán megjelenő tájékoztatás kapcsán az információs tartalom túl azt is be kell mutatnia a vállalkozásnak, hogy azt hogyan érhették el a fogyasztók és vállalkozások. Az ingyenes fórum kapcsán pedig azt is igazolnia kell a vállalkozásnak (a fórum egyes, 150. pontban a belső képzéssel kapcsolatban felsorolt jellemzőin túl), hogy a fórum híre és a részvétel lehetősége hogyan és milyen csatornán jutott el a címzetti körhöz, továbbá hogy mekkora címzetti körrel van szó.
152. Az VI. pontban foglalt, a kötelezettségvállalás elfogadása körében igen jelentős súllyal mérlegelt vállalkozások kapcsán az eljáró versenytanács felhívja a figyelmet, hogy az eljárás alá vont tulajdonosának előzetesen jelzett elköteleződésére figyelemmel az eljárás alá vontnak nem csak azt kell igazolnia, hogy határidőben kezdeményezte a megnevezett vállalkozások felé a megfelelő intézkedéseket, hanem azt is be kell mutatnia az igazolási határidőn belül, hogy ezen intézkedésekre valóban sor is került és milyen módon, milyen tartalommal (pl. a belső eljárásrendek csatolásával, képzésen való részvétel igazolásával).
153. Az eljárás alá vont kötelezettségvállalásának VII. pontja kapcsán is részletes igazolás indokolt: a kutatás időzítésén, tartalmán és eredményein túl azt is be kell majd az eljárás alá vontnak mutatnia, hogy az eredményeket hogyan hasznosította, szükség szerint felhasználta-e belső eljárásrendje kiegészítésére, pontosítására.

154. Az eljáró versenytanács felhívja a figyelmet arra, hogy ugyan az eljárás alá vont az egyes vállalatok teljesítésének igazolása kapcsán konkrét iratok benyújtásáról nyilatkozott a VJ/28-66/2018. számú iratban, azonban ezek (új belső eljárásrend, új logó, a productoftheyear.hu weboldal nyitó oldalán közzétette a III. pont szerinti tájékoztatást) benyújtása nem elégséges a teljesítés igazolásához, a fent bemutatott igazolási elvárásoknak is meg kell felelnie az eljárás alá vontnak.

Összegzés

155. A fentiekre is figyelemmel, az eljáró versenytanács az eljárás alá vont által benyújtott kötelezettségvállalási csomag tartalmára és annak indoklására tekintettel elfogadhatónak tartotta a jelen ügyben kötelezettségvállalás előírását, így a Tptv. 76. § (1) bekezdés m) pontja alapján az eljárás alá vont vállalkozást a 75. § alapján tett kötelezettségvállalása teljesítésére kötelezte.

X.

Egyéb kérdések

Utóvizsgálat

156. Az eljáró versenytanács felhívja a figyelmet, hogy a Tptv. 77. § (1) bekezdésének c) pontja alapján a Gazdasági Versenyhivatal utóvizsgálat keretében hivatalból ellenőrzi az eljáró versenytanács végrehajtható határozatában előírt, a 75. § szerinti kötelezettségvállalás teljesítését.

157. Az eljáró versenytanács felhívja továbbá a figyelmet arra is, hogy a Tptv. 75. §-ának (2) bekezdése szerint az eljáró versenytanács az (1) bekezdés szerinti határozatát a (3)-(7) bekezdésben meghatározott esetekben és feltételek szerint is módosítja vagy visszavonja. A Tptv. 75. §-ának (5) bekezdése értelmében az eljáró versenytanács a bíróság által felül nem vizsgált határozatát visszavonja, ha a határozat a döntés szempontjából lényeges ténynek a kötelezett vállalkozás általi félrevezető közlésén alapult.

158. A Tptv. 77. § (6) bekezdésének c) pontja értelmében vizsgálónak az utóvizsgálatban előterjesztett jelentése alapján az eljáró versenytanács az előírt kötelezettség teljesítésének megállapítása esetén az utóvizsgálatot végzéssel megszünteti, ennek hiányában az (1) bekezdés c) pontja szerinti esetben a 75. § (1) bekezdése szerinti határozatát a 75. § (3) bekezdés b) pontja szerint módosítja, a 75. § (6) bekezdése szerint visszavonja vagy bírságot szab ki.

Jogorvoslat

159. A határozat elleni jogorvoslati jogot a Tptv. 83. § (1) bekezdése biztosítja.

160. A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 157. §-ának (7) bekezdése szerint, ha jogszabály bírósági felülvizsgálatot tesz lehetővé, azon 2018. január 1-jétől közigazgatási pert kell érteni. A közigazgatási per szabályait a Kp. határozza meg.

161. A Kp. 29. §-ának (1) bekezdése az elektronikus kapcsolattartásra a polgári perrendtartás szabályait rendeli megfelelően alkalmazni. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 608. §-ának (1) bekezdése szerint az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (a továbbiakban: E-ügyintézési tv.) alapján elektronikus úton történő kapcsolattartásra kötelezett minden beadványt kizárólag elektronikusan - az E-ügyintézési tv.-ben és végrehajtási rendeleteiben meghatározott módon - nyújthat be a bírósághoz.

162. Az E-ügyintézési tv. 9. §-ának (1) bekezdése alapján elektronikus ügyintézésre köteles az államigazgatási szerv feladat- és hatáskörébe tartozó ügyben ügyfélként eljáró gazdálkodó szervezet és annak jogi képviselője.

163. A Kp. 39. §-ának (6) bekezdése szerint – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a keresetlevél benyújtásának a közigazgatási cselekmény hatályosulására halasztó hatálya nincs. Ugyanakkor a Kp. 50. §-a szabályozza az azonnali jogvédelem iránti kérelmet az alábbiak szerint. Akinek jogát, jogos érdekét a közigazgatási tevékenység vagy az azzal előidézett helyzet fenntartása sérti, a közvetlenül

fenyegető hátrány elhárítása, illetve a jogvitára okot adó állapot változatlan fenntartása érdekében a perre hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságtól az eljárás során bármikor azonnali jogvédelmet kérhet. Azonnali jogvédelem keretében kérhető a halasztó hatály elrendelése is. A kérelem benyújtható a keresetlevéllel együtt is. Ha nem a keresetlevéllel együtt nyújtják be, a kérelmet a bírósághoz kell benyújtani. A kérelemben részletesen meg kell jelölni azokat az indokokat, amelyek az azonnali jogvédelem szükségességét megalapozzák, és az ezek igazolására szolgáló okiratokat csatolni kell. A kérelmet megalapozó tényeket valószínűsíteni kell.

Budapest, 2020. február 17.

dr. Gál Gábor s.k.
versenytanácsstag

dr. Szoboszlai Izabella s.k.
előadó versenytanácsstag

dr. Kuritár Dávid s.k.
versenytanácsstag